

"PROLETAREC"
JE DELAVSKI
LIST ZA
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

DRUGI
NAJSTAREJŠI
jugoslovanski
socialistični list.

ST. — NO. 1228.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 26. MARCA, (MARCH 26,) 1931

Published weekly at
3630 W. 26th St.

LETO—VOL. XXVI.

DVOSTRANKARSKA POLITIKA DO VRATU V MOČVIRJU

Dva kandidata, toda nič načel in programa

Privatni interesi in graftarji obeh strank zabranili socialistom mesto na glasovnici. — Enoten nastop obeh "mašin" pred volilno komisijo

Praznata republikanske ter demokratske stranke je očitno dokazana tudi v tekoči kampanji za županske volitve v Chicago. Wm. H. Thompson, sedanji župan, kandidira na republikanski listi. Podpirajo ga "demokrati" Hearstovi listi, "lojalni" republikanci in tisti demokratje, ki so jezni na kandidata svoje stranke. In seveda agitira zanj vsa njegova politična mašina, ki jo tvori tisoče mestnih uradnikov ter delavcev. Radi službe so prisiljeni, da agitirajo za tiste ali tistega, ki jih lahko vsak hip odslovi.

Dve mašini za enake namene

Demokratski kandidat za župana je Anton Cermak, ki je zdaj predsednik komisarskega sveta okraja Cook. V svojem življenju je imel že razne politične urade. Po narodnosti je Čeh. Zanj agitira oficijelna demokratska politična mašina, vse delavci, ki so zaposleni od okrajnih oblasti (Cook County) in pa oba vodilna republikanska dnevnika (Tribune in Daily News), kakor tudi vodilni člani trgovske komore ter drugi predstavniki kapitalističnih organizacij, ki so "normalno" po "prepričanju" republikanci.

Njim ni na tem, da izvolijo Cermaka, nego oni hočejo poraziti Thompsona, ker je njihovo politiko zavozil ter zagazil z njo ne samo v močvirje grafta, nego tudi v val zločinstev, radi katerih je dobilo Chicago po vsem svetu neugoden sloves.

Ne demokratje, ne republikanci v Chicagu nimajo programa. Niti ne nikjer drugje v tej deželi. Gre se samo za osebe. Vadljavo edino za politične službe. Vprašanje je le, da li naj jih bodoča štiri leta deli Thompson ali Cermak. Volilcem je skakanje iz republikanske mlake v demokratsko lužo ter obratno običajen sport. Chicago ne bo na boljšem ne na slabšem, pa naj bo izvoljen "demokrat" Cermak ali "republikanc" Thompson. Cermak in Thompson sta lahko osebno dobra človeka, toda njuni mašini temeljita na graftu, privilegijih in — nižinah, v katerih kraljujejo pravi čikaiki "politični" bossi.

Cemu se ljudstvo v Chicagu ne izpametuje ter izvoli v politične urade kandidate, ki bi zastopali njegove interese? Mogo jih je, ki tako vprašujejo.

Proti socialistični listi

Vsa znamenja v tej kampanji so dokazovala, da dobi socialistični županski kandidat Collina brez posebne agitacije nepridobivanju mnogo glasov. Kjerko so v poskušnih glasovanjih imeli na listu tudi njegovo ime poleg Thompsona in Cermaka, je marsikdo napravil križ v okvirju socialističnega kandidata. Razen socialistične stranke je nominirala kandidate v čikaške mestne urade tudi komunistična stranka in več drugih skupin. To ni bilo po volji "demokratom" in "republikancem", pa so pri volilnem odboru vložili protest, v katerem so zahtevali, da se črta kandidate vseh strank, razen "dvih vodilnih". Ta ukaz je predložil en odvetnik za demokrate, drugi za republikance, dasi oba "neuradno" in le v "svojem imenu". Pomagal njime je še demokratični odvetnik bivši governer Dunne. Podpirala jih je politična struktura obeh kapitalističnih strank ter njuni kampanjski fondi, katerih niso mačje solze, nego tisočaki in stotisočaki. Ves vodilni kapitalistični tisk v tem mestu jim je naklonil "moralno" pomoč. Izjav socialistične stranke in drugih skupin niso hoteli priobčiti. Sploh je Chicago edino veliko mesto v Ameriki, kjer dnevno časopisje socialistične stranke ter vesti o nji sistematično ter preračunano bojkotira. To je en vzrok, radi katerega mnogi člani žele, da bi se glavnim strankinim urad preselijo v kako drugo mesto.

Čemu nasprotovanje socialistom?

Kapitalistični interesi zahtevajo, da volilci odločujejo samo med kandidatoma, ki sta reprezentanta graftarske dvójice republikanske-demokratske stranke. "Čemu se bi ukvarjali z velikimi glasovnicami ter si nakopavali izredne stroške! Dva kandidata zadostujeta!" Tako argumentirajo denarni politički, četudi vedo, da se pri vsakemu večjemu kontraktu, ki ga odda mesto ali okraj, porabi tisoče dolarjev več za graft, kot pa bi stale glasovnice, na katerih bi bili tudi socialistični in drugi nekapitalistični kandidatje.

Bodočnost je vsekakor naša

Socialistične kandidate so brisali radi "tehničnih nepravnosti". Brisali so jih v resnicni raditev, ker nočejo slišati o socialističnih glasovih in ker vedo, da naša stranka nima tisočakov za advokate, ki bi ji pripomogli k njenim pravicam. Toda ljudstvo je še tukaj, in to bo končnoveljavni sodnik. Če ne letos, pa čez dve leti, morda še pozneje, toda gotovo je, da se ljudstvo ne bo pustilo za vse čase vladati zločincem, ali pa političkem, ki so popolnoma odvisni za svoje nominacije od graftarjev in drugih nepoštenih karakterjev. Bodočnost je vsekakor naša.

POTRESI RUŠIJO IN UBIJAJO

Ne mine skoro leto, da se ne bi dogodilo velike potresne katastrofe. Poslednja je doletela kraje v južnem delu Jugoslavije ob meji Grčije in Bolgarije (v Makedoniji), ki je porušila ali poškodovala mnogo vasi. Veliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Jugoslovanska vlada je izjavila, da bo prizadetemu prebivalstvu pomagala s svojimi sredstvi, kar znači, da pomoč iz inozemstva odštevanja. — Prebivalstvo pravoslavne vere je v grozi prisegalo na svojo vero in klicalo, "Marija, reši nas", muslimani pa so ponavljali venomer svoj turoben "Alah". Primitivno, povsem neizobraženo ljudstvo vedno misli, da je potres kazenski božja. — Prošli mesec se je dogodil velik potres v Novi Zelandiji. Mesto Napier, čigar ena ulica je na tej sliki, je skoraj cisto porušeno. Več sto ljudi je bilo ubitih. Škoda znaša milijone dolarjev. Več potresne sunke so čutili ljudi tudi v raznih krajih centralne in južne Amerike.

ČIKAŠKA POLICIJA V VOJNI PROTI NEMO- RALI V GLEDALIŠČIH

V Chicagu je več tisoč ljudi, ki se preživljajo z ropi. Umoči so v tem mestu vsakdanjost. Rakettirstvo cvete kakor črešnje spomladni. Bordelov, igralnic in drugih zloglasnih lokalov je nešteto. Policia za vse to, toda ker prinaša nji ter drugim političarjem na vodilnih mestih milijone na leto v poduprninah, mihi.

Ta "nemoralna" policija se je letos zavzela, da varuje čikaškega prebivalstva z vpadi v gledališča, kjer igrajo pohujšljive stvari. Dozaj so policejci udrli v tri gledališča, ustavili predstavo in aretirali režiserja, igralce in igralke.

Kakor vse drugo v tej deželi, je tudi teater ponajveč komercialna stvar. Če je avdijenci več za noge lepih deklek kot za umetnostno predstavljanje lepih iger, tedaj ji kažejo ženske noge. Teh je na ameriških odrih nič koliko. Ampak večje pohujšanje kakor na teh odrih se dogaja v kabaretih ter raznih "privatnih" klubih pod protekcijo policije. Svetniščo in čikaški policiji, — to ne gre skupaj. Nagajajo pa le lahko, in tako nagajajo vsekrizem v prid svojih podkupnin in v korist advokatov.

Nemalokrat je tak policijski vpad v teater naročen. Gledališče potem "dokaže", da je bil policijski obisk neupravičen, dobi sodno prepoved proti umeševanju, ljudje pa hite gle-

NARAVNI IN POLITIČNI POTRESI SO NEPRIJETNOST JUGOSLAVIJE

Vesti o bombah in zarotah slaba reklama za posojila. Diktatura poostruje naredbe. Balkanska "taktika"

Diktatura ni umirila napetosti v Jugoslaviji. Politične aretacije so prišle v običaj. Diktatura svoje naredbe stalno pootrojuje. Cenzura deluje močnejše kot kdaj prej. Uglej Jugoslavije v inozemstvu se ni povečal, nego je celo padel vsled vesti o zarotah, umorih, bombnih napadih in pa vsled policijskega umeševanja ter nadziranja hrvaških separatov, ki delujejo v inozemstvu.

Tudi propagandistično delovanje jugoslovanskih diplomatskih uradnikov v Zed. državah, Kanadi, Avstriji itd., ne vpliva najboljše na javno mnenje. Vesti, ki se širijo o Jugoslaviji v inozemstvu, niso vse resnične, vendar pa imajo dovolj podlage, da postavljajo državo in njen diktaturo v neugodno luč. Vsled tega tripi tudi njen kredit in ima težkoče z zunajnimi posojili.

Obisk kralja Aleksandra v Zagrebu ni pomiril hrvaških separatov, še manj pa tiste Hrvate, katere je režim preganjal, jih vlačil na obravnavne in v ječe. Dasi je taktika hrvaških nacionalistov kvarna za Hrvate in jugoslovansko ljudstvo v splošnem, niso drastične metode, ki se jih poslužuje režim generala Živkovića, prav nič boljše in nič manj šovinistične. Razlika je le v tem, da je en ekstrem "hrvaški" in drugi "srbski".

Ko so zadnjici na Dumaju avstrijski policiji aretirali tri jugoslovanske teroriste, kajih imen je bil umoriti enega glavnih hrvaških separatov, in če mogoče tudi druge protirežimske voditelje, je dunajsko časopisje razširilo po svetu dat, kaj je tako pregrešnega, da žali celo okamenela čustva policajev. To poveča teatru dohodke, od katerih dobi za svoj "trik" primeren delež tudi policijski štab.

Diktatura vlada s silo in s cenzuro, toda blagostanje se ne more ustvariti z nasilji. Ljudstvo ni mogoče zadovoljiti z ukrzi. V Jugoslaviji je na veliko veselje Mussolinijevi vlaže položaj zelo kritičen in edino sovraštu do Italije gre zasluga, da ne pride do večjih političnih zapletljajev in uporov.

POLITIČNE STRANKE V ANGLIJI V VRTIN- CIH. VLADA VZTRAJA

Vzlic silni depresiji, indijsku vprašanju, politični krizi v Palestini in nesoglasjam med dominjoni in Anglijo, je bila angleška delavska vlada v stanju ohraniti v deželi dokaj normalno politično atmosfero. Ako ne bi bila njena večina odvisna od poslancev liberalnih strank, bi nedvomno dosegl veliko več ne le v zunanjji, nego tudi v notranji politiki. Pri tem je treba upoštevati, da ekonomika strukturna poedinje deže nima več lokalnega, nego splošnega značaja. Anglija trpi vsled depresije v kontinentalni Evropi in vsled krize v Indiji. Zunanja trgovina kontinentalne Evrope pa je prizadeta vsled krize v Angliji, Ameriki, Aziji itd. Angleška delavska vlada si vsled tega posebno prizadeva, da doseže uspehe v zunanjji politiki, kajti le trden ekonomski sporazum med delavci bo v stanju odpraviti sedanje napetosti, in nezaupljivost ter omejiti mnogo socialnih nadlog, predvsem brezposelnosti.

V delavski stranki je nekaj samopostavljenih kritikov, katerim MacDonald ni dovolj radikal, pa glasujejo proti njemu s konservativci, katerim je MacDonaldova vlada "preradikalna". Teh poslancev sicer ni dosti, toda pri sedanjem razmerju strank v izbrnici vsak glas steje. Tudi Lloyd George ima težkoče s svojimi liberalnimi poslanci; eni tiše k konsermativcem, drugi k delavski stranki. Voditelj torijev Baldwin pa ima neprilike s poslanci v svojem klubu, kateri misijo, da je svet še vedno načinčno tak kakor je bil leta 1913, pa hočejo, da se bi ljudstvo v kolonijah ne dalo nizvodno ne godilo nikjer tako dobro kakor v Italiji.

Francija za brezposerne

V Franciji prejema 250,000 brezposebnih delavcev podporo od države, ali kakor pravijo, določno.

MILITARIZEM NEMŠKIH FAŠISTOV

Nemčija je zapostavljana zato, ker nima mogočne vojne mornarice in armade, trdijo fašisti, ki se valed popularnosti, ki jo ima beseda socialist in socializem, nazivajo za narodne "socialiste". V okrajsani besedi jim pravijo "naziji". Na sliki je parada nemških fašistov, ki so imeli v B-aunschweigu v Prusiji. Njihov pozdrav ter zadržanje v vojaških formacijah je slično onemu, ki ga ima Mussolinijeva fašistična milica. Na tej sliki je tudi prapor nemških fašističnih čet, in na vrhu na desni njihov poveljnik ter strankni voditelj Adolf Hitler, ki grozi, da se bodo socialistične glave valjajo po poku, kadar pride on na vladu. Pred nekaj dnevi so fašisti ubili iz zasede komunističnega mestnega odbornika v Hamburgu.

Glasovi iz našega Gibanja

Zapisnik seje eksekutive J. S. Z.
v petek 6. marca 1931

Navzoči na seji: Frank Alesh, Filip Godina, Jos. Owen, George Maslach, Peter Kokotovich in Fr. Zaitz od eksekutive. Od nadzornega odseka Blaž Novak, od prosvetnega J. Molek, A. Garden in J. Rak, od nadzornega odbora slov. sekcijske Angeline Zaitz, tajnik Chas. Pogorelec, in od posebnega odbora za pospešitev našej agitacije med Hrvati in Srbi John Lalich ter Mike Ladevich.

Za predsednika seje izvojen Joško Ovn.—Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Poročilo tajnika. — Novoustanovljen klub na Midwayju je naletel na zaprte, deloma ker so mladi, tu rojeni člani, katerih se je priglasilo za vstop 12, izjavil, da ne bodo plačevali članarine, in pa ker so premogovniki popolnoma ustavili obrat. Deset članov je postal izjavo, da plačajo članarino ko hitro dobe zopet delo. Prvotno je sodeloval pri ustanovitvi tega kluba s. Snay, ki se tudi trudi, da se ga čimprej obnovi.

Vprašanje, da-lj naj spada mladinski odsek v Clevelandu na St. Clairju k JSZ. ali k soc. mladinski ligi, niše definitivno rešeno. Zadevo izraavnajo člani kluba št. 27.—Poročilo tajnika sprejet.

Blaž Novak je predložil v imenu nadzornega odbora finančno poročilo v podrobnostih, ki bo poslano društvenom Prosvetne matici in klubom. Skupnih dohodkov je imela zveza leta 1930 \$4,018.04, in sicer, članarine in pristopnine \$1,788.65, konvenčni fond \$594.97, Prosvetna matica \$1,388.51, ostali dohodki pa so za literaturo, pisarniške potrebuščine, naročnina na liste in razni mali dohodki. Izdatkov je bilo \$4,720.83, in sicer za članske znamke stranki \$637.00, literatura \$612.68, stroški osmoga zborna JSZ, v Detroitu \$1,442.23 (v tej vstopi je vključen tudi izdatek za zapisnik, ki stane v posebeni prilogi \$242.00), plače \$1,775.00, drugi izdatki so za pisarniške potrebuščine, tiskovine, poština in ekspres, najemnina urada itd.

Skupni dohodki so znašali, kot navedeno, \$4,018.04, prenos od leta 1929 je bil \$1,693.74, skupaj \$5,711.78. Stroški \$4,720.83. Preostanek v blagajni 31. dec. 1930 \$990.95.

Račune so pregledali D. J. Ltrich, Sava Bojanovich in Blaž Novak.

Poročilo nadzornega odbora se odobri.

Prosvetni odsek.—Tajnik Pogorelec poroča, da je do te seje priglasilo pridruženje, ali pa ostanejo pridružena k Prosvetni matici, 65 podpornih društv, 5 klubov in 6 drugih organizacij, skupaj 75. Društva se še vedno prijavljajo.

Z razpošiljanjem knjig organizacijam Prosvetne matici smo se zakasnili, ker tiskarna oziroma knjigoveznica ni pravočasno skončala knjige Karl Marx, ki smo jo naročili v ta namen.

Prosvetna matica je v pogledu dramatike ter drugih kulturnih prireditv sodelovala

od prošle do te seje s sledičimi organizacijami: Slovenski dom, La Salle, Ill.; klub št. 235 JSZ., Sheboygan, Wis., druš. št. 21 SNPJ., Pueblo, Colo., druš. št. 10 SNPJ., Rock Springs, Wyo., dramski klub "Zora", Pueblo, Colo.

Poročilo se sprejme na znanje.—John Rak, ki ima v področju sodelovanje z angleško poslujočimi društvami in odseki, v kolikor se tiče dramskih aktivnosti, navaja društva in klube, ki so dobila angleške igre, deklamacije ali navodila.

Stavbinski odsek JSZ.—Tajnik odseka Fr. Zaitz poda slediče finančno poročilo: V prošli polovici leta (julij-december 1930) je imel stavbinski fond JSZ. slediče dohodek: vplačila na delnice, \$160.00; obresti od vloge v JBLA., \$94.14; dozorela delnica razreda "C" v JBLA., \$1,400. Skupaj \$1,654.14.

Od te vsote se je vložilo v omenjeno stavbinsko društvo na delnice razreda "E", katere se obrestujejo po 5%, \$1.400. Premija nanje je bila \$3.50.

Stanje imovine 31. dec. 1930 je bilo:

Vloga v Jugoslovenskem stav. in pos. \$8,300.00
Vsota v zavojeni
Millard State banki. 251.32
Na roki 117.83

Skupaj \$8,669.15
Januarja je zopet poteklo nekaj delnic razreda "C" v stav. in pos. društvu, za katere smo dobili z obrestmi \$600.00, obresti na ostalih delnicah pa znašajo \$171.66.

Dne 28. feb. 1931 smo imeli v vlogah v Jug. stav. in pos. društvu \$8,550.00; čekovni račun na Ogen National banki \$187.74. Preostala vsota na Millard state banki, ki je v konkurzu, \$251.32, skupaj \$8.899.06.

Poročilo se vzame na znanje. Sledi razprava o nasvetih, da se v teh časih kupi primerno poslopje ter se ga predela za urade in malo dvoran. Odboru se nalaga, da pozive in kupi, ako bo prilika ugodna.

Tajnik Pogorelec poroča o prvenstvenem sestanku, katerega so se udeležili zastopniki JSZ. ter JPZ. Namen od naših strani je bil, da jih pridobimo za pristop v soc. stranko. Oni so to takoj odklonili, so pa pripravljeni sodelovati v vseh akcijah, kjer je skupnost mogoča. Zastopniki JPS. so naglašali, da jim njihov zbor ni dal mandata govoriti ali sklepali o pridruženju k JSZ. Niti ne smatrajo, da bi bil zdaj čas za to ugoden, ali v smislu njihovega progroma. Razprave so bile dolge in stvarne. Sestanek ni uspel v smislu želj, toda če bomo iskali stike dalje in zahajali več na njihova zborovanja in prireditve, je upanje, da se naši odnosa zbljajo in da JPS. koncem konca postane del našega gibanja. Drugi naši zastopniki na sestanku so bili Zaitz, Kokotovich, Maslach, LaDevich in Lalich.

Zanimiva predstava v Warrenu
Warren, O. — Kadarkoli se iz te naselbine oglasi v Proletarju, znači sporočilo o kakri prireditvi. Tudi ta dopis ni izjema. V soboto 28. marca bo vprizorjena angleška igra "The Bentourd Choir" v tukajšnjem Jugoslovanskem domu. Predstava bo zelo komična; ugajala bo mladini in starešem. Kdor se hoče v teh kritičnih časih od srca nasmejati, naj pride omenjeno soboto v dvorano. Vstopnina je samo 50c. za osebo. Prebiteit je namenjen za krpanje lukenj domove blagajne. Računamo na obilem poset od tu in iz sosednih naselbin. Zabava se prične ob 7:30 zvečer.

Frank Modic.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU.

Seje klubu št. 27 JSZ. se vrša prvi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2:30 pop., seje ženskega odseka pa vsak prvi torek v mesecu ob 7:30 zvečer v klubovih prostorih v S. N. D. Sodružni in sodružinje, agitirajte in pridobijavajte novih članov in članic klub tenu novih naročnikov našemu glasilju Proletarju. V organizaciji izobraževanja je naša moč.

NAGROBNI SPOMENIKI V SOHAH

Če je človek milijonar, si lahko tudi pokopališče preuredi po svojem okusu negede na stroške. To je storil tudi H. G. Woolridge v Mayfieldu, Kentucky. Ima milijone, pa je določil, da se postavi na pokopališču v sakemu članu njegove rodbine spomenik. Soča v sredi je njegov spomenik, drugi so od njegovih sorodnikov. Določil je tudi poseben fond, kateri bo dajal sredstva za vzdrževanje pokopališča, oziroma spomenikov. Dočačini pravijo temu grobišču "procesija, ki se nikamor ne gane".

FRANK KUHEL PREMINUL

Clarendon Hill, Ill. — Ker ni še nihče poročal o smrti Fr. Kuhlia v S. Chicagu, storim to jaz, ker je pokojnik zasluzil, da se mu napiše nekaj vrstic v spomin. Dne 2. marca sem dobil sporočilo, da je preminul. Zlomila ga je pljučnica po dveh dneh bolezni.

Fr. Kuhelj je bil rojen 21. dec. 1883 v Kostanjevici na Dolenjskem. V Ameriki je bil 24 let. Bil je mirnega značaja, delaven ter vzoren soprog in oče.

Kot milijone drugih, je brez posebnosti tudi njega zadela in mu povzročila skrb v boju za obstanek. To je brez dvoma tudi pripomoglo, da je tako nagnča podlegel.

Pokojnik je bil eden ustanovitelj druš. št. 1 SSPZ. Ko se je ustanovilo druš. št. 100 na Pullmanu, je prestolil vanj, kjer je bil član do konca. Bil je član unije United Brotherhood of Carpenters and Joiners of America preko 23 let. Bil je zaveden delavec in vnet zagovornik unije. Od kar ga poznam, kar je že dolgo, je bil naročnik Proletarja in Pravice. V slovenskem jeziku bo vprizorjen igrokaz "Stražar in postopač", v angleškem jeziku pa "The Coming Champion". Zadnja je zamorska. Oboje vprizori dramski odsek kluba št. 11 iz Bridgeporta. Po sporedu bo plesna zabava, na kateri igra orkester Jakob Berganta ter njegove hčerke. Zanimanje za priredo je dobro in se pričakuje velike udeležbe, kakršno klub na Power Pointu tudi zasluži.

Ker klub št. 11 ni mogel dobiti dvorane, v kateri bi praznoval 1. maj, bo imel priredo z obširnim sporedom v soboto 16. maja. Priprave začajo so v temu. Vprizorjeni bosta dve igri. Sodeluje pevski zbor "Naprej". Mladina nastopi tudi v glasbenih točkah z instrumenti in par lepih deklamacij bomo čuli. Po sporedu bo zabava.

Radi slabih razmer bo vstopnina za moške samo 35c in za ženske 25c.

Iz zapisnika pennsylvanske konference JSZ. vidim, da so določili lep program, ki ga bodo izvajali, da počačajo organizacijo in povečajo aktivnosti. To je dobro. Povsod, kjer so socialisti aktivni, strančki napreduje, četudi ji z vseh strani mečejo polena pod no-

nas priveda v mrtilo. Kaj je s ge. Še leta ali dve Hooverjeve klubi, ki so začasno prenehali? Izgovor, da so aktivnosti prestale ker člani ne morejo plačevati članarine, ne drži. Kdor ne more, ne more, kajti kjer ni, cesar ne vzame. Ali aktivni člani kluba smo lahko vseeno. Torej klubi, tudi ti, ki so prislo čisto v zastoj, predramite se in na noge! Z malodušnostjo ne bomo zgradili delavskega gibanja. Ako bomo samo čakali, da naj najprvi drugi pristopijo, ne bo skoraj nihče pristopil. Ne čakati na druge, pa ne bodo drugi čakali na nas — to pravilo si morali zapisati delavci vseposod, in zgradili bi si morečno socialistično stranko. To enkrat tudi bo. Storite svoj delež, da se to zgodi čimprej. Potrudite se, da bodo na konferenci 30. maja vsi klubi dobro zastopani in da pridejo sočiščeniki v obilnem številu iz vseh naselbin. Govornik bo med drugimi sin sodruga Matt Tušeka, mlad dečko iz Power Pointa. Spored bo imel več točk, ki bodo zavabale udeležence, in ob enem bo to agitacijska prireditev za delavsko organizacijo. Prinesite v Glenco iz naselbin dobra poročila, ker bi z jamranjem lahko vzel pogum in voljo za delo tistim, ki so aktivni.

Bridgeport, O. — Prošla konference JSZ. za vzhodni Ohio je izvolila poseben odbor, čigar naloga je stopiti v posvetovanje z Belmont County politično ligo, katero se smatra za organizacijo progressivnih volilcev. Konferenca JSZ. želi, da se imenovan ligo pridobi za skupen nastop pri prihodnjih volitvah pod okriljem soc. stranke. Seja Lige bo 26. aprila na Neffsu. Prisostvovati ji ima tudi naš odbor, v katerem sta dva delavna sodruža, namreč John Rebol in Frank Matko. Upamo, da se njima posreči pridobiti Ligo vsaj razmišljati o skupnem delu in da se jo končno privede v socialistične vrste. Konferenca JSZ. želi, da se imenovan ligo pridobi za skupen nastop pri prihodnjih volitvah pod okriljem soc. stranke. Seja Lige bo 26. aprila na Neffsu. Prisostvovati ji ima tudi naš odbor, v katerem sta dva delavna sodruža, namreč John Rebol in Frank Matko. Upamo, da se njima posreči pridobiti Ligo vsaj razmišljati o skupnem delu in da se jo končno privede v socialistične vrste.

John Rebol je bil tudi priporočen za predlogi za stacioniranje načrta za skupen nastop pri prihodnjih volitvah pod okriljem soc. stranke. Seja Lige bo 26. aprila na Neffsu. Prisostvovati ji ima tudi naš odbor, v katerem sta dva delavna sodruža, namreč John Rebol in Frank Matko. Upamo, da se njima posreči pridobiti Ligo vsaj razmišljati o skupnem delu in da se jo končno privede v socialistične vrste.

John Rebol je bil tudi priporočen za predlogi za stacioniranje načrta za skupen nastop pri prihodnjih volitvah pod okriljem soc. stranke. Seja Lige bo 26. aprila na Neffsu. Prisostvovati ji ima tudi naš odbor, v katerem sta dva delavna sodruža, namreč John Rebol in Frank Matko. Upamo, da se njima posreči pridobiti Ligo vsaj razmišljati o skupnem delu in da se jo končno privede v socialistične vrste.

Ker klub št. 11 ni mogel dobiti dvorane, v kateri bi praznoval 1. maj, bo imel priredo z obširnim sporedom v soboto 16. maja. Priprave začajo so v temu. Vprizorjeni bosta dve igri. Sodeluje pevski zbor "Naprej". Mladina nastopi tudi v glasbenih točkah z instrumenti in par lepih deklamacij bomo čuli. Po sporedu bo zabava.

Ako človek ne naznani pravčasno odsotnosti, pa mu da bo boss dopust za cel teden. Ta strogočasnost velja predvsem za delavce, ki so na glasu kot radikalci.

Mnogi, ki so bili pred deseti leti naprednjaki, so danes v konsermativnem taboru. Socialističnega tiska se branijo z vsakojakimi izgovori. Pravijo tudi, da ga ne razumejo. Nagnili so se zopet bil klerikalcem,

ker je naš narod bil pač vzgojen klerikalno. Kamor gre nezavedna masa, ki je v večini,

gred z njo ali pred njo tudi tisti, ki imajo osebne ambicije.

Tako je tukaj in drugod menjava, da ni dosti bolje.

Anton Zalar.

Majska izdaja "Proletarca"

izide kot običajno v povečani obliki, bo tiskana na boljšem papirju ter bo imela bogato vsebino.

V nji bodo članki o problemu brezposelnosti, starostni pokojnini, o bodočnosti naših podpornih organizacij, o naših kulturnih društvih, delavskem gibanju med ameriškimi Jugoslovani itd. Kot običajno, bodo v nji zastopani razni tukajšnji in starokrajski sotrudniki.

Cene tej izdaji so sledeče:

Posamezen iztis	\$.15	100 iztisov	\$ 12.80
10 iztisov	1.40	250 iztisov	32.00
25 iztisov	3.50	500 iztisov	50.00
50 iztisov	6.90	1000 iztisov	95.00

Kdor priateljev tega lista želi imeti v nji pozdravni oglas, je cena \$1 za vsak palec prostora v širini ene kolone. Ta cena velja samo za pozdravne oglase. Prosimo, priporočite trgovcem in drugim, pri katerih nabavljate potrebščine, da pošljete oglase v majske številko. Za pojasnila pišite upravnosti.

Sodružni in somiščeniki, poskrbite, da pride prvomajska številka Proletarca, ki je manifestacijski izraz zavednega delavstva, v čimvečjem številu med slovensko ter drugo jugoslovansko ljudstvo.

KLUBOM IN DRUŠTVOM

</div

Izseljeniški kongres v Jugoslaviji

Pred nekaj meseci so dobili jugoslovanski lis* v Zed. državah (ne vsi). Tudi Proletarci so izpušlji) prvi proglašo pripravah za izlet v Jugoslavijo, ki bo ob enem kongres jugoslovenskih izseljencev. Vršil bi se to poletje v Zagrebu. V sklicatiskem odboru je mnogo hrvatskih in srbskih imen. Izmed Slovencev so v njemu Anton Gordina, bivši predsednik KSKJ, Rainer F. Hlacha, ki ima zdaj menda službo v trgovskem biroju jugoslovenske vlade v New Yorku Andrej Kobal, ki je vodilni agent jugoslovenske konzulske politike, ter Leo Zakrajski, bivši imejitelj banke ter šifkarta v New Yorku. Iz sličnih krovov so tudi Hrvati in Srbi, ki tvorijo ta takozvani odbor.

Prvič, dokazano je in bi bilo jasno tudi brez dokazov, da se ta izlet prireja v interesu sklicateljev "kongresa" v namenu, da dokažejo beogradski vadi svoj veliki vpliv med naseljeniki v Ameriki. Značaj "kongresa" bo propagiranje lojalnosti kromi in režimu. Za interes izseljenec se ti ljudje ne bodo borili. In končno, čemu naj bi hodili izseljenici na svoj kongres iz dežel, kjer so naseljeni, v Jugoslavijo, od kjer so se morali izseliti? Mar samo zato, da vidijo lepo našo domovino in da pošljajo deputacije k vladu in kralju z izjavou danosti?

"Zajedničar", ki je glasilo največje jugoslovenske podporne organizacije, zastopa z ozirom na delovanje jugoslovenskih kraljevaških agentov zelo odločno protivno stališču, ki pa se ne naslanja na kake hrvatske separatistične tendence, nega na interes izseljenega naroda ter proti hlapčevstvu. Stališče urednika Petraka je vredno priznanja toliko bolj, ker sta v glavnem odboru HBZ. dobila dva vodilna člena odlikovanje oziroma ordene od jugoslovenske vlade. Petrak je med članstvom prično razčistil situacijo in bo v tem pravcu lahko še veliko dosegel.

Odločno stališče proti trikom, kot je "izseljeniški kongres v Zagrebu", zavzemajo tudi newyorški dnevnik "Svijet", katerega urejuje Niko Grškovič, ter "Novi Svijet" v Chicagu. Vsi ti listi so za edinstveno Jugoslavijo, toda proti HLAP-CEVSTVU in proti diktaturi.

Izmed slovenskih listov zastopa agresivno stališče proti podanški propagandi skoz in skoz samo Proletarci. Drugi listi so konzulski propagandi ali prijazni, ali pa več ali manj indifferentni.

Letos prireja izlet v star kraj tudi KSKJ. Njen bo imel predvsem katoliški značaj, vedva na papirju. Izletniki bodo obiskali nekaj grobov svetnikov, božja pota, grob ustavniteljev, ki je pokopan v Ljubljani, in "rodno grudo". V ostalem se bodo

KRALJ ZOG SE JE VRNIL DOMOV

Pustolovski Zog, ki je zdaj kralj Albanije, je zapustil dunajsko ozračišča ter se vrnil domov skozi Italijo. Na sliki je ter igralka Marija (Frančiška) Janko, o kateri pravijo, da je Zog v njo zaljubljen in da je željal pravzaprav radi nje največ na Dunaju, ne pa radi grla, ki so mu ga baje ožgale cigarete. Pred vojno so listi pisali o ljubavnih eskapadah črnogorskih in srbskih pincev, zdaj pa je njihovo vlogo prevzel Zog. Balkan mora imeti svoje "posebnosti".

Konvencija socialistične stranke v Clevelandu in drugo

Cleveland, O. — Dne 16. marca se je vršila konvencija socialistične stranke mesta Cleveland, na kateri je bila glavna točka razprava in nominiranje kandidatov v mestni svet. Volitve se bodo vrstile v jeseni. Razmotriva je o municipalnem programu, ki ga stranka zastupa, in o nevarnosti, ki pretjava napravam v posesti občine, ker se privatni interesi prizadavajo, da jih dobe oni v last. Kapitalistično opredeljeni javni uradniki jim pri tem pomagajo.

Veliko preudarnosti se je polagalo na vprašanje, koliko kandidatov naj stranka nominira za koncilmane. Ker vsak distrikt izvoli po več aldermanov, namesto enega vsaka wardena, kot je bilo v običaju predno je mesto dobilo sedanji volilni red, bi stranka lahko nominirala toliko kandidatov, kolikor šteje zbornica koncilmanov. Ali zborovalci na tej konvenciji so prišli do zaključka, da je najboljše, ako ima stranka v vsakem distriktu le enega kandidata, na katerega se koncentrirajo socialistični glasovi.

Ker so okolščeno za kampanjo naše stranke ugodne, postoji možnost, da dobe vse štirje naši kandidatje potreben kolikor glasov in pridejo v mestno zbornico.

Zelo kočljivo vprašanje pred zborovalci je bilo, kdo naj bo kandidat v 3. distriktu. Ako se ne bi odločili za načelo, da nominiramo samo enega, problem nominiranja ne bi bil težak. V 3. okraju je veliko Slovencev, toda v njemu živi tudi mnogo zamorcev. Vprašanje je torej bilo, ali naj bo kan-

didat Slovenec ali kak zamorski sodrug. Prošla leta tega vprašanja še ni bilo, ker se črnici za socialistično stranko niso zanimali. Ker strankina pravila določajo, da mora biti vsakdo, ki kandidira na socialistični listi, najmanj dve leti član stranke, razen v krajih, kjer ni bilo soc. organizacije, je bilo tu več zamorskih sodrov, ki bi prišli v upoštev kot kandidatje, neekvalificiranih. Nominiran je bil Slovenec Joseph A. Siskovich, tajnik kluba št. 27 JSZ. Sodruži zamore so se zadovoljili in obljubili delovati z vsemi močmi za njegovo izvolitev. Ako so se delavci v sedanjih depresijah kaj naučili, bodo v prihodnjih mestnih zbornicah štirje socialisti. Kandidatje naše stranke so: I. distrikt, John Willert; II. distrikt, Joseph Martinek; III. distrikt, Joseph A. Siskovich; IV. distrikt, Max Woll.

V soboto 28. marca priredil pevski zbor "Zarja", odsek klubu št. 27, veselico, na kateri bo izvajan tudi pevski spored. Občinstvo je vabljeno, da pride na to prireditev, na kateri se bo neprisiljeno zabavalno, in ob enem bo izkazalo temu zboru svoje simpatije.

Prvi maj, praznik zavednega delavstva, se bliža. Kako z veseljem bi ga pričakovali, ako bi bili delavci svobodni. Prvi maj vsled tega predstavlja simbol naše moči, in pa važnost solidarnosti delavskega razreda.

Solidarnost in organizacija bosta osvobodili proletariat. Prvega maja zvečer se bo vršil v auditoriju Slov. nar. doma manifestacijski shod, na katerega opozarjam tukajšnje delavstvo.

Konferenca klubov in društev Prosvetne matice za clevelandsko - girardsko - barbertonsko okrožje se bo vršila v nedeljo 24. maja v Slovenskem domu v Girardu, O. Na socialistični klubu ter društvu Prosvetne matice apeliram, da na svojih sejih o bodoči konferenci v Girardu razpravljate ter daste zastopnikom svoja priporočila. Louis Zorko.

Poročilo o akciji za naš dom na prihodnji seji kluba št. 1

Chicago, Ill. — V petek 27. marca na seji kluba št. 1 bo podano med drugimi poročilo o akciji za dom JSZ. in Proletarca. Stavbinski odsek, ki ga tvorijo zastopniki eksekutivne vladne skupine, je ogledal par poslopij, ki bi odgovarjala namenu.

Ker je stvar važna, je potrebno, da sledi tem poročilom vsi člani in članice kluba. Dom bi dal ne samo potrebne prostore Proletarcu in JSZ., nego tudi klubu št. 1, ki je v stavbini fond največ prispeval,

in na katerega bo odpadlo največje breme. Toda imel bo svoj lokal, člani svoje zbirališče — čitalnico, dvorano za seje, vaje, predavanja, shode in mogoče tudi za domače zabave.

Po izčrpjanem dnevnem redu sledi nadaljevanje diskuzije o proračunu, ako je taktika angleške delavske stranke s socialističnega stališča upravičena. Vsakdo bo lahko povedal svoje mišljenje, razpravo pa zaključita Ivan Molek ter Joško Ovenc. — P. O.

To in ono tu in drugod

Cleveland, O. — V Ohiu ne bo še starostne pokojnine. Tudi ne zavarovanja za brezposelne. Poslanci so republikančni demokratice, po poklicu večinoma farmarji. Nekateri so precej premožni. Ti ne poznavajo mizerije. Poslanci iz mest pa reprezentirajo večinoma velike korporacije. Kdor poriva v ospredje kako predloga, ki je v korist delavstvu, ga predstavniki ozmerjajo s socialistom in komunistom. Socialna zakonodaja je njim "kršenje individualizma, privatne energije in iniciative."

Šest dni dela na teden.

Legislatura je inela pred seboj tudi predloga za šestdnevni delavnik na električnih železnicah v državi Ohio. The Cleveland Railway Co. je že pred 5 meseci iz taktičnih razlogov začela uvajati petdnevnik in šestdnevnik, tako, da je vsak njen delavec prost dan ali dva v tednu. Imela je preveč delavcev, zato je skrajšala delovni čas. Ko pa so delavski voditelji izposlovali, da je pravila v zakonodajo predloga za dopis. Mar je Fortuna odgovorni urednik lista, ki ga ureja Andy. Svetuje Ti, pojdi k R. J. Zavertniku, ki potrebnim zastonj daje nasvete o legalnih zadevah, in ker pravi, da se razume na postave. Ti bo on povedal, da je uredništvo in upravnštvo, oziroma list sam odgovoren za vse, kar je priobčeno v njemu. Andy je odgovoren za dotični dopis po uredniških in drugih postavah, ne pa Fortuna, ki spletu ni v ničemur odgovorna oseba.

"Zarja" še sveti. V isti številki čikaške vandrovke čitamo, da samostojna "Zarja" še sveti. Da — saj tu je Andy še sveti! V blagajni pa je strašanska tema! Ako bi bili pri samostojni tako pravilno postopali kot niso, bi se Andy ne navduševal zanje. Kjer je on zraven, prisežem, da je nekaj narobe.

Osel gre samo enkrat na led. "Zorčič" in Andyjevem trobilu stavi pitanja. To se je naučil na prošli konvenciji S. N. P. J. Pita, čemu slovenski socialisti ne prirejajo svojih pripredb v dvorani SNPJ. Ako pogledate na 7. stran Proletarca, kjer je priobčen seznam pripredb, vidite, da Andyjevo pitanje ni umestno, pač pa zelo zlobno. Socialisti so dali dvorani SNPJ. v enem letu nad tisoč dolarjev najemnine, in prav v istem letu so Andyjevi prijatelji igrali napram klubu.

Dr. Otis M. Walter
ZDRAVNIK IN KIRURG
4002 West 26th Street,
CHICAGO, ILL.
V uradu od 1 do 6. popoldne,
v torek, četrtek in petek od
1. pop. do 8. zvečer.
Tel. LAWNDALE 4872.
V FRANCES WILLARD
BOLNISNICI
od 9. do 10. dopoldan ob torkih,
četrtekih in sobotah.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.
Seje kluba št. 232 JSZ. se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. dopoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodruži, prihajajte redno na seje in pridobivate klubu novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. Somiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socialistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka konstruktivnemu programom, s katerim si delavstvo lahko pribori bolj bodočnost in končno osvoboditev in mordne sužnosti.

John Metelko, O. D.
Preiščemo odi in določimo očala
6417 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Waterloo Dry Cleaning Co.
COLLINWOOD, O.
Frank Trebec,
Louis Zorko.

Poročilo o akciji za naš dom na prihodnji seji kluba št. 1

Chicago, Ill. — V petek 27. marca na seji kluba št. 1 bo podano med drugimi poročilo o akciji za dom JSZ. in Proletarca. Stavbinski odsek, ki ga tvorijo zastopniki eksekutivne vladne skupine, je ogledal par poslopij, ki bi odgovarjala namenu.

Ker je stvar važna, je potrebno, da sledi tem poročilom vsi člani in članice kluba. Dom bi dal ne samo potrebne prostore Proletarcu in JSZ., nego tudi klubu št. 1, ki je v stavbini fond največ prispeval,

VINKO ARBANAS
1320 W. 18th St., Chicago, Ill.
Telefon Canal 4840.
SLOVENSKO-HRVATSKA
TRGOVINA CVETLIC.
Svoje cvetlice za ples, svadbe,
pogrebe itd.

bu št. 1 grd trik. Napadali so socialiste v svojih listih in na sejih, kot smo čitali v Proletarju in Prosjeti. Pravzaprav je čudno, da so klub tistemova sovraštu socialisti sploh še naje malo dvorano pri človeku, ki ne samo da jim ni bil naklonjen, nego odprt sovrašen. Osel gre samo enkrat na led. Zakaj naj bi šli čikaški socialisti dvorati?

Lahko razrešljiva uganka.

Kdo dela največ za slogan in mir v Chicagu??? Odgovor imate v "Ljudskem glasu" v Prosjeti. In kdo je "Zorčič"? Odgovor: Magarac.

Ali je res "Svoboda" za vse? Ne, nego le za tiste, ki so pravljivani napadati "pokretajo", torej je svobodna svoboda za ljudi kot ubežni Fortuna. Leonidas, Franjo, še in Franjo itd. Za take je bila ustanovljena. Ampak svobode ni.

Frank Barbic.

Seja pittsburskega kluba

Pittsburgh, Pa. — V nedeljo 29. marca se vrši važna seja tutkajšnjega kluba JSZ. v Slovenskem domu. Prične se ob 1. pop. Udeležite se je polnopravljena. Ampak svobode ni.

Izstop iz cerkev na Dunaju
Na Dunaju so imeli brezkonfesionalci dne 21.—22. feb. t. konferenco, na kateri je bilo poročano, da je tekmo lanskega leta zopet izstopilo 10.000 oseb iz cerkev ter znaša celokupno število svobodomislečev na Dunaju okroglo 120.000, to je takih, ki so uradno izjavili, da ne pripadajo nobeni veri. V dunajskih šolah se nahaja 10.000 brezkonfesionalnih otrok.

28 LET BREZ ŽELODNE BOLEZNİ
"Toronto, Ont., 6. dec. 1930.—Tekom 28 let rabim

Trinerjevo greno vino
in vas lahko zagotovim, da me osozdravevam v prostega želodenih bolezni. Paul Sychonik." Trinerjevo greno vino je zdravilo, ki doseže vse žirje važne dele telesa: želodec, žrevesje, jetra in mehur. Ce se pravilno delovanje teh delov ustvari, trpi ves sistem in postane bolni. Trinerjevo greno vino odpravi to in vas osvobodi neprebave, slabega teka, zapake, plinov želoda, glavobola, neuskoda do jedi in nemirnega spanja. Dobri se pri vseh lekarjih. Veliko zdravnikov priporoča Trinerjevo vino.

Dr. Andrew Furlan
ZOBOZDRAVNIK
vogal Crawford and
Ogden Ave.
(Ogden Bank Bldg.)

Uradne ure: Od 9. do 12. dop., od 1. do 5. popoldne in od 6. do 9. zvečer. Ob sredah od 9. do 12. dop., in od 6. do 9. zvečer.

Tel. Crawford 2893.
Tel. na domu Rockwell 2816.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN
KAVARNA
2669 S. Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1382.

Pristna in okusna domača jedila.
Cena zmerne. Postrežba točna.

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik.—Naročina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leto, \$1.50 za tri meseca.

Naslov: 528 Juneau Ave.
MILWAUKEE, WIS.

Prva Jugoslovanska
restauracija
DOMAČA KUHINJA

Otto and Jerry

Miškovsky,

lastnika.

4047 W. 26th Street

Se priporoča Slovencem v poset.

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.
Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovenske Socialistične Zveze

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.—
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejje do pondeljka popoldne za prihodljive
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

Address.

PROLETAREC
3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Telephone: Rockwell 2864.

546

PAMETNA METODA

Konferenca zastopnikov raznih italijanskih delavskih organizacij v New Yorku zahteva od ameriške vlade, da prepove Mussolinijevim diplomatom v tej deželi, širiti fašistično propagando in fašistični teror med italijanskimi priseljenci. Njegovi agenti so postali že toliko predzrni, da so začeli ukazovati — na diplomatski način seveda — celo ameriški viadi! Dokaz je Butlerjev slučaj in potem O'Brianov. "Mi se ravnamo po ameriški ustavi", se glasi manifest italijanskih delavskih organizacij, "in želimo, da nas ameriška vlada pri tem podpira ter pove zastopnikom fašistične diktature, da naj se drže svojih diplomatskih poslov, ne pa priseljence siliti v fašistične organizacije in v fašistično podanštvo."

Upamo, da bo "Jugoslovanski delavski svet" nastopil enako energično proti enakemu dejanju predstavnikov beogradskega režima v tej deželi. Naloga konzulov ter poslanika katerekoli dežele je, da se briga za interese svoje dežele in rojakov izseljevanje. Ako pa postane propagandist za vlado, katera je si učajno na krmi, kot to delajo zdaj le predstavniki diktatur, kakor je italijanska jugoslovanska in poljska, je čas, da se napredno delavstvo zgane in napravi protikarakter.

"CESARJU" CESARJEVO"

Od kar je Vatikan "samostojna država", si je napravil svoj kolodvor, radio-postajo, pošto in poštne znamke, in zdaj kuje tudi svoj denar. Papež se je pogodil z Mussolinijevim vladom, da bo njegov denar imel polno veljavo v Rimu in ostali Italiji, Italija pa ga bo kovala in varovala zanjo rezervo. Pogoda med papežem in Italijo določa, da izda Vatikan kovane novce v zlatu, srebru in bronu v vso 41,192,528 lire kar je okrog 100,000 v ameriški veljavi.

Cerkve ni od tega sveta, toda eksistira na tem svetu, pa je naravno, da se peča s posvetnostmi. Krist je razmetal novice kramarjev v hiši molitve; papež, ki trdi, da je njegov naštevnik, jih kuje. Ne gre drugače, kajti Vatikan eksistira na zemlji in skuša ugajati zemljani z zelo posvetnimi rečmi. Veruje v pom in ceremonijalnost, kar stane milijone. Vzdrževanje Vatikana je draga star, ker živi v njemu visoka duhovščina, ki hčce imponirati vernim ne s preprostostjo, ampak s sijajem zlata in dragih kamnov. Na nobenem dvoru ni več toliko srednjeveškega poma, kakor v Vatikanu. Cerkveni rek, "njegu kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega", več ne drži. Pravzaprav ni se nikoli, razen v krščanstvu takrat, ko je bilo že v katakomah in je zavračalo posvetni. Ko je cerkev postala v svoji strukturi striktno posvetna ustanova, se na vso moč prizadeva, da dobri čim več tistega, kar spada "cesarju". Uspela je v polni meri. Cerkev so najbogatejše ustanove na svetu.

"PRAVI SOCIALISTI"

V angleškem delu Prosvete se od časa do časa oglaši kdo, ki graja slovenske socialiste, ker niso "pravi" in propagirajo "napačen socializem".

Vse bi bilo v redu, ako bi dotični ne bili politično brezbarvni ter na prodaj onim, od katerih pričakujejo največ koristi. Socialisti niso načaravna bitja, toda imajo prepričanje. Dotičniki, ki tarnajo nad zgrešenostjo našega socialističnega delovanja, so brez nade in navadni trabantje, ki ne vedo ne kod ne kam. So zdaj to, drugič ono, pa v vsakem slučaju zelo daleč od socializma.

Vredno premisljevanja

"Saj bi glasoval za socialiste, toda kaj pomaga, ko ne bodo izvoljeni!"

Pa je glasoval eden za Hooverja in drugi za Hooverja ter tretji za Smitha ter enako skoro vsi drugi Janezi. Kaj imajo zdaj od svojih "izvoljenih" kandidatov?

'BRANITELJI ZAKONOV' JIH ZNAJO TUDI KRŠITI

Ameriški diplomatični in drugi uradniki zelo radi naglašajo v svojih govorancih, da se moramo ravnati po vseh postavah, tudi po tistih, ki nam niso ljube, kajti ako jo nočemo, jo lahko odpravimo. V mislih imajo vselej prohibicijo. Ako ne bi bili hinsavski, bi priznali, da se ne ravnavo po nji in da kršijo tudi mnoge druge postave. Ameriška mornarica in obrzne čete so uposlene, da uveljavijo prohibicijo in da preprečijo utih-tapljanje piva ter drugih alkoholnih pič. Kadar pa dobe ti branilci prohibicije priliko dobrati kaj jačega kot je voda, se prilike nič ne branijo. Na sliki je skupina ameriških mornarjev v Panami. To, kar pijejo oziroma so imeli v kozarcih, je po zakonu "strog prepovedana piča".

Svet v vrtincu od-ločilnih trenotkov

Piše Spartak.

Približno pred osmimi meseци je širokoustni Mussolini grozil v svojih govorih v Benetkah, Milanu in Rimu, Franciji in Jugoslaviji. Tiste čase se je Italija bližala silni gospodarski krizi. Mussolinijev grožnje so imelo dva namena: prvič, da zaspeli ljudstvo v Italiji in občajnimi narodnjaškimi frazami, drugič pa, da obrne pozornost veselj na Italijo in izsili potrebo posojilo.

Nekaj mesecov kasneje je bil izgnan iz Italije neki časniški poročevalci, ker je bil zasachen pri posiljanju tajnih poročil o resničnem stanju dežele. Ta poročila so ogrožala tako zelo potrebno posojilo. Par tednov za tem je dotični poročevalci priobčili to časopisje izjavilo znanimenite nemškega ekonomista Bona, ki je odkrito izjavil, da se nahaja svetovni kapitalizem pred polomom, ker, "ako Amerika, kot najbogatejša država na svetu ne more rešiti vprašanje silne gospodarske krize, je to znak popolnega razpada."

Iz kratkega potovanja po Rusiji se je pred nekaj dnevi povrnih v Milwaukee zloznan iadvokat Rubin. Pred tremi leti so ga na sličnem potovanju sovjetske oblasti vrgli v ječo. Vrnivši se v Ameriko je preroval popolen razpad sovjetske vlade. Sedaj priznava, da je takrat napačno sodil in prekuje, da bo Rusija v desetih

letih najmogočnejša sila na svetu ter da bo v položaju diktirati kapitalističnim državam. Rubin izjavlja, da je bil v tem zvezzi z nekim zelo visoko stojecim uradnikom sovjetske vlade, kateri pa ji tajno napsotuje... Priznava tudi, da bo petletni načrt popolnoma uspel.

Rubin obdržava sedaj predavanja po deželi; vsebina njegovih govorov se v bistvu glasi: "Nevarnost in pogin preti načrta civilizaciji in obstoječemu redu". Kdo plača Rubin? Kdo ga je poslal na vohunsko potovanje v Rusijo? . . .

Dne 11. marca je priobčil veliki časopis New York Times brzovaj svojega poročevalca na Kitajskem, Nalet Abenda, ki se glasi: "Rdeča armada prodira ob reki Jangtze proti mestu Hankov. Dvanajsta divizija nacionalistične (vladne) armade je prestopila 'k rdeči armadi, ki je bila s tem ojačana na 13.000 mož in ogromno množino municije.' Nadalje: "Ko je vlada poslala dve drugi diviziji proti rdeči armadi, so se med vojaki pojavili očitni znaki upora, da so morali vse tri divizije odpoklicati."

Mesto Hankov je veliko industrijsko središče in srce proroke, da bo Rusija v desetih vince istega imena. Sicer pa je

KDO ZASLUŽI SPOMINSKE PLOŠČE?

New England Telephone and Telegraph kompanija je v svoji stavbi v Bostonu uživala ploščo, ki jo vidite tu na sliki, v spomin 1487 vojakom, ki so padli v svetovni vojni. Preje so bili njeni uslužbeni. Na plošči je zapisano, da so "padli za domovino (in the service of their country)". Kadar bodo ljudje verjeti takemu blufanju, bodo kompanije postavljale spomenike ter uživala spominske plošče rajo delavcem, ki dajejo življenje za industrijo. Ste že kdo videli, da velike jeklarne, rudniki in razni drugi veliki obrati postavljajo spomenike ali spominske plošče delavcem, ki so bili ubiti pri delu? Kapitalisti so zelo patriotski in žele, da nekdo "protektira" njihove interese. V ta namen so za "dobro pripravljenost" in na ljudske stroške vzdržujejo armado in vojno mornarico, mladino in odrasle, ne pa opajajo z militaristično propagando.

le malo ljudi v Ameriki, katerim bi bilo znano, da obstoji sovjetska vlada že skoro dve leti v kitajski pokrajini, ki je mnogo večja od Nemčije. Upoštevajoč zadnje uspehe redeči armade, ki se neprestano boriti z nacionalistično vlado, ki je dekla evropskega in ameriškega imperializma, je pač umetno, da igra usoda Kitajske veliko vlogo v dogodkih, ki se odigravajo sedaj v Evropi in Ameriki, glede vprašanja nastopa proti sovjetski Rusiji.

Iz vsega tega se razvidi, da se bliža ura, ko se bo pričel odločen boj ne samo med delavsko sovjetsko vlado in svetovnim imperializmom, temveč obenem tudi med delom in kapitalom. Svet stoji pred strahovito nevarnostjo nove vojne. Ni več dvoma, da bodo imperialistične sile storile vse kar bo v njih moči, da povzročijo konflikt, ki bo zapalil vse svet. Kapitalizmu preti pogin, ako zmaga sovjetska vlada s svojim gospodarskim načrtom, pogin mu preti, ako zaneti vojno, ker, ako se zgodi to, tedaj bo spregevoril organizirani evropski proletariat, zavedajoč se, da se mora odločiti za zmago, za boj, ali pa za popolno podjamljene in uničenje vseh tako težko priborenih pravic.

Lahko je mogoče, da se bodo mogotci spamerljivo v zadnjem trenotku, da bodo sprevideli blaznost svojih načrtov, da bodo upoštevali silno nezadovoljnost, ki vlada med delovnim ljudstvom po vseh deželah in sprevideli, da igrajo z ogromem — mogoče. Toda nikarko pa si proletariat ne sme prikrivati dejstev, ki govorijo tako izrazito. V prihodnjih mesecih bodo imperialistične sile iskale preteve za napad na Rusijo — iskale ga bodo v Rusiji — in pogin prej. Toda nikarko pa si proletariat ne sme prikrivati dejstev, ki govorijo tako izrazito. V prihodnjih mesecih bodo imperialistične sile iskale preteve za napad na Rusijo — iskale ga bodo v Rusiji — in pogin prej.

Naloge mednarodnega proletariata pa je, da stoji na strazi, da bo pripravljen na tisti veliki trenotek, ko bodo kapitalistične hijene pričele s svojo krvavo psemijo o rešitvi "civilizacije in kulture", da preslepijo nevedne mase in jih z lahkoto povedejo v krvavi, besni boj za svoje "svete" interese.

Francosko tolmačenje ve-ločilni armad

Francoski list L'Illustration je marca to leto objavil statistiko o velikosti armad. Na prvem mestu z velikostjo arnade je Sovjetska unija (1,812,000 mož stalne armade in rezerve). Na drugem mestu je Velika Britanija (780,000 mož, vključivši teritorialne in kolonialne čete v Indiji in drugih angleških posestvih. "Dominioni niso vključeni"). Tretja je Italija, ki ima stalne armade ter fašistične milice 773,000 mož. Četrtja je Francija, ki ima v armadi, vključivši orožništvo, 583,000 mož. Peteto mesto imajo Zed. države. Njihove čete, vključivši milico, filipinske skoute in druge armadne formacije, štejejo 565,000 mož.

Nemčija ima glasom te statistike pod orožjem 285,000 mož, namreč 100,000 vojakov, drugi so v policiji in raznih stražah. Močne armade v razmerju s številom prebivalstva imajo v Evropi tudi Poljska, Jugoslavija, Rumunija in Čehoslovaška.

Ti pisatelji so obsojali kapital kot nenavenin in iz delavcev izbrisani produkt kot vzrok revščine delavskega razreda, kakor sploh vse socijalne bede. To so bili učitelji tedaj naštreljivih delavskih gibanj, ki je zadobivalo vedno bolj in bolj revolucionaren značaj in je bojevalo razredni boj pod imenom chartizem (1825—1855).

Ta literatura kakor tudi chartistični boji so vplivali na Marx, ki je prišel od 1845 v dotoriko z angleškim socijalno-ekonomičnim življenjem.

KARL MARX

Njegovo življenje in njegov nauk.

Spisal M. BEER.—Prevel C. ŠTUKELJ.

(Nadaljevanje).

Ricardo le tega ni vedel, da je njegova otrostvo izdelana vrednostna teorija in nasprotje med dobičkom in mezdjo dalo oružje za boj proti kapitalu onim mislecem, ki so se postavili na stran delavskega razreda. Po Ricardo je uporabljena delovna množina podlaga menjalne vrednosti in kapital je le nakopičeno delo; vendar si naj kapitalist prilasti nakopičeno delo in določa usodo proletariata. Nasprotstvo, ki ga je Ricardo nezavestno formuiralo, so potem socialisti zavestno razvijalo. Zato ni bilo treba nič drugega kot izpremembo stališča. Ricardo je gledal vse z vidika kapitalistov, socialisti pa z delavcev. Ricardo je dejal: Kapital je vse, zemljiški posestnik nič in vendar dobiti v tem nista nič in vendar dobivata nakopičeno delo, dočim se smatra tega le za delovno živino. Razredni boji, ki so divjali v deželi od leta 1760, so našli v Ricardovih spisih svoj teoretični izraz.

2. Protikapitalistična in socijalistična kritika.

Prav tako, kakor so prišli po Heglu mladogloveci in izkoristili marsikater elemente naukov svojega mojstra deloma v meščansko-revolucionarnem smislu, tako je sledila Ricardova vrednostna teorija napadli kapitalistični red. Mnogo jih je poskušalo vrnil se v kapitalističen čas in priporočati zopet zgradnjo male obrti; drugi zopet so delali za različne valutne reforme, zadružne banke, menjalne bazarje, ali so pa postali socialisti (komunisti) in agitirali za odpravo kapitalizma in upostavo komunističnih občin. Glavni učitelj komunizma je bil tedaj utopist Robert Owen (rojen v Walesu 1771, umrl 1858), ki je razumel pomen strojev za ustvarjanje bogastva in ki je skušal uvesti komunizem z vzgajinimi metodami, zadružnimi naselbinami in združenjem delavskega razreda.

Z njim so delovali kot socialisti kritik John Gray (rojen 1778, umrl 1850), William Thompson (rojen 1785, umrl 1833), Piercy Ravenstone (skoraj gotovo pseudonim), Thomas Hodgskin (rojen 1787, umrl 1869), kakor tudi več anonimnih pisateljev, ki niso smatrali kapitala, temveč mezdno delo kot edini vir bogastva in vrednosti.

Gray skuša v svoji "Lecture on Human Happiness" (1825) statistično pokazati, da posestniki zemlje in kapitala protipravno vzamejo delavcem štiri petine bogastva, ki ga ustvarijo v poljedelstvu in industriji zaposleni delavci. On smatra neposredne delavce za resnične producente. Vsi drugi delovni ljudje (zdravniki, uradniki, nameščenci itd.) lahko sicer opravljajo koristno delo, toda produ-

Thompson, ki je pisal v letih 1822—1824 obsežno delo "Inquiry into the Principles of the Distribution of Wealth", prihaja do istih zaključkov. Kapitalist samo izposoja producjska sredstva, toda delavec res ustvarja vrednost. Thompson le priznava, da ima kapitalist vendar pravico do odškodnine, nikarko pa ne do onega deleža, ki ga prejema pod obstoječim redom.

Ravenstone je pisal v letu 1821 in 1824 dve deli, v katerih obravnava z izredno ostrino tezo o neproduktivnosti kapitala. Kapital mu je prazen zvok, metafizičen, nebistven pojem, hipnotizirajoče zvončkljanje za prelepitev delavstva. "Delavec mora plačati kapital carino, preden ima možnost uporabiti svoje marljivosti, svoje spremnosti. Ta carina je dobiček ali zemljiška renta ali pravilje: lenuhov delež na delavčevem produktu. Lenuh živi od delavčevega produkta."

Anonimni pisec brošure "A letter to Lord John Russell

MAKSIM GORKI:

POVEST O ZLOČINU

(Nadaljevanje.)

Po čaju sta šla na starino in sta prodala Škornje. Dobila sta zanje dva rublja in štiri deset kopejk, Salakin je bil zelo potr spričo tako nizke cene. In je takoj tam na starini povabil Vanjuško v ljudsko kuhinjo. Tam sta zapravila en rubelj. Ko sta se pozno ponoči vračala opotekajoč se in silno zgovorila v prenočišče, je žvenketalo v Salakinovem žepu samo še pet bakrenih petač. Vanjuška se ga je držal pod roko, lopnil ga je po ramu in je bil ves blažen, ko je dejal:

— Bratec moj, ljubim te... kakor rodnega brata! Za boga! Ti dušiča... Ah, tvoj sem z dušo in telesom!... Da, da, resnično! Pri bogu!... Sedi mi na grbo, če te je volja — nosil te bom!

— Ah, ti si prismoča! je mrmral Salakin. Nič ne de! Pretoklka se bova vseen! Jutri pojdeva... Prodava uro... vse! Naj gre k vragu! Kaj?

— Potem je konec! je vpil Vanjuška in zahmnil z roko, kakor da mu je to vseen, in je pričel s temkim glasom peti:

— Grda sem in uboga... Salakin je obstal in pomagal:

— In strgano je krilo...

Tesno sta se objela in tulila divje:

— Nihče me ne mara...

— Ah, pridi pome...

— Matvej, ti rdečelasa mrhovina... Saj me boš še spoznal! je nenadoma zakričal Salakin in se je skoraj prestrašil ten misli.

Dvignil je roko in žugal s pesijo v pazu...

IV.

Pretekla sta dva tedna. Neko noč, ko sta ležala lačna drug poleg drugega na prični, je Vanjuška obispaval Salakin z očitki:

— Samo ti si kriv! Če bi ne bilo tebe, bi sedaj prav gotovo že imel delo!

— Pojdji k vragu! mu je svetoval prijatelj kratko in odsekano.

— Molči, gobec! Govorim resnico... Kaj naj sedaj počнем? Ali naj od gladu crknem?

— Tak pa se dvigni in poroči kako branjevko! Potem se boš lahko do sitega nažrl... Mevža!

— Kozavi fris! Polomljeni rilec!

Ni bilo danes prvikrat, da sta tako govorila.

Rodnevi sta se vlačila napol naga in zelenia od mraza po ulicah, toda le edkokdaj sta kaj zasužila. Sekala sta drva in razbijala po dvoriščih umazan led. Če sta dobila za to delo dvajset kopejk, sta jih šla takoj v krēmo pognat.

Večkrat je nosil damam s trga košare, polne mesa in sočivja uro daleč.

Tedaj je Vanjuška, ki ga je grizla lakota, vedno občutil sovraštvo do dame. Bal pa se je to sovraštvo očitno pokazati in je bil na pram damam silno vlijuden in ravnodušen do vseh stvari v košari, ki so podžigale njegovo lakoto.

Večkrat je tudi prosjačil, toda oprezeno, da ga ni zalotil policaj. Salakinu se je včasih posrečilo izmankniti kos mesa, štruco masla ali zeljnato glavo. Tedaj je Vanjuška vedno trepetal od strahu.

— Ti me boš upropasti! Še v luhnjo bova prišla!

Eh, v arrestu dobiva obleko in jesti! ga je mimo zavračal Salakin. Ali sem jaz krv, da pridev lažje do kraje kot do dela?!

Dnes sta z veliko težavo nabrala šest kopejk za prenočišče. Salakin je nekje znaknil žemljio in nekaj repe in to je bilo vse, kar sta pojedila ta dan. Lakota jima je žgalca creva in juma ni dala spati. Oba sta bila razkačena.

— Koliko sem pa jaz izdajal zate?! ga je srdočno vprašal Salakin. Ti pa si imel vsega skupaj en kaftan in sekiro!

— Pa onih šestdeset kopejk! Na te si gotovo pozabili, kajne!

Renčala sta kakor dva huda psa in Vanjuška je celo, najbrže po zmoti, dregnil Salakinova dvakrat komolcem v rebra. Toda očitno se ni hotel sporeči z drugom, zakaj tako se ga je privadil, da bi brez Salakina še težje živel.

Sam v mestu? Strašno! In tako raztrgan,

napol nag da bi se vrnil in vas?! Sramovali

bi se stopiti pred mater, pred svoje dekle.

Da, tudi Salakin se je vedno norčeval, ka-

darkoli je o tem spregovoril:

— Pojni, kar pojdi! je rentačil in škrtal z zobmi. Tvoja stará te bo pač vesela, ko si toliko prihranil! Imenitno! Obleko kakor gospod.

Poleg vsega tega pa ga je vendrle držala v mestu nada, sicer zelo mala: Mogoče pa se mu le nasmejne sreča! Včasih je sanjal o bogatem gospodu, ki ga je sprejem v delo... Katerikrat je celo upal, da bo Salakin vendorle kaj pogruntal, da prideta iz te lačne zagate. To upanje, ki ga je gojil do Salakinove spretnosti, je le-ta sem podžigal, ko je večkrat zatrjeval:

— Nič ne stri! Se bova že zmazala iz tega, samo potpri! Se bova!

To je govoril vedno z velikim prepričanjem in ob takih prilikah je vedno gledal Vanjuško ostro v obraz. Vanjuška pa je bil overjen, da ve tovarš za sredstvo, kako se znebiti te smole.

Pa si je vendorle nočoj, ko sta tako ležala drug poleg drugega, misil: Če bi se sedaj daje odlučila opeka s stropa in padla Salakinu na celo... bi bilo vseeno boljše. Premljeval je o sinočnem dogodku: Sredi noči je strašen krik prebudil vse iz spanja. Videl je od temne krov oškropiljen obraz, ki ga je razbla opeka, odločivši se od stropa.

— Uh, kak kup denarja teh tvojih šestdeset kopejk! je brundal Salakin. Ah, ko bi ti — —

— No, ko bi kaj — —?

— Ko bi bil le malo bolj podjeten!

— Zakaj?

— Ah, nič... Vanjuška je misil, potem pa dejal:

— Ničesar ne znaš! Samo gobec to je, druga gega nič!

— Kdo? Jaz?

— Da! Kdo drugi!

— In kaj potem? Tudi če bi znal kaj bi bilo potem?

— Potem?

— No?

— Jaz ti tako pravim!

— Torej?

— Jaz že vem, toda...

— Ti ničesar ne veš! je rentačil Vanjuška s prepričanjem.

Salakin se je nemirno premetal na prični. Vanjuška mu je obrnil hrbet in je še petal v zid obupno, žalostno:

— Ah, ljubi Bog... ko bi imel samo malo skorje... Nekaj minut je molčal, tedaj pa se je Salakin dvignil, nagnil glavo tako, da so bile njegove ušnice tik nad Vanjušovem ušesom in je dejal tiko, komaj razločno:

— Ivan! Poslušaj — Pojd z menoj!

— Kam? je vprašal Vanjuška prav tako tiko.

— V Borisovo...

— Po kaj?

— Povedal ti bom spotoma.

— Povej takoj!

— Pojd z menoj! Saj ti bom povedal...

Pojdeva... in udreva pri Matveju Ivaniču. Za boga, udreva!

— Hudič te vzemi! se je prestrašil Vanjuška

Salakin pa se je vlegel čezenj in mu je pricel šepetati v uho:

— Tak poslušaj vendar... Lahko be!

Tja pojdeva, opraviva tisto — in se vrneva. Kdo bo naju sumil? Poznam tam vsako stezo! Vem tudi, kje ima denar. In srebrenino ima... Žlice, kelihe na kupe v stekleni omari...

Salakinov vroči dih je žgal Vanjuškovo lice in strah, ki je bil v srcu, je splahnel. Toda spet in spet ga je zavračal:

— Poberi se, satan, od mene!

— Pojd z menoj, pojdi! Boš videl... Hej, kako bova potem živila! Samo pomisl! En sam zamah in sita bova, oblečena, obuta —

— Vanjuška je ležal in moičal. Salakin pa mu je šepetal vroče in verne besede v uho in možgane.

In nazadnje je Vanjuška vprašal:

— Pa ima dosti denarja?

V.

Tri dni po tem razgovoru sta korakala v zgodnjem jutru po veliki cesti, drug ob drugem in Salakin je živahnio pripovedoval tovaršu, ki mu je gledal v oči:

— Razumeš: Predvsem morava najprej začagni skedenj... Ko bodo zapazili ogenj, bodo vsi drli gasit in tudi Matvej... Oni tja — — midva pa v njegovo stanovanje. Drugo je malenkost!

— Pa če naju primejo? je dejal Vanjuška zamišljeno.

— Kaj še! je odgovoril Salakin. Kdo pa naj naju vjame?

In je dodal trdo še tole:

— Oni bodo morali gasiti ogenj, ne pa lovit tatove! Razumeš!

Vanjuška je zadovoljno pokimal z glavo.

Bilo je v začetku marca. Mehak, puhat sneg je v težkih kosmih naletaval iz nevidnega neba in je sproti zasipal stopinje, ki sta jih puščala na cesti. Na oben straneh ceste so stale breze s polomljenimi vejami.

(Dalje prihodnjič.)

DRAMA IN GLASBA

Sijajen uspeh Banovčevega-Šubljevega koncerta v Chicagu

Dobili smo celo več nego skupni koncerti Banovca in Šublja morajo ugajati tudi muščiakovati od Banovca in Šublja, ni bilo malo! Že s prvo pesmijo sta osvojila avdijenco. Koncert se je vršil v dvorani ČSPS, na W. 18th St., ki je bila polna spodaj in na galleriji. Razen Slovencev je prišlo tudi precej Hrvatov in Srbov.

V prvem delu sta začela s Prelovčevim pesmijo "Jaz bi rad rudečih rož". Avdijenca je napeto pričakovala, kako bo sta nanjo vplivala ta dva izborna glasova v duetu. Ko sta odprla prvo pesem, si je odgovorila sama s silnim aplavzom, ki je postal jačji po vsaki pesmi. In pevca sta to priznanje nagrajevala s tako finim predvajanjem svojih točk, da sta prekosila samega sebe.

Spored sta si mojstrosko stavila in je zadovoljil vse, ne glede na narodnost in okus udeležencev. Bile so narodne pesmi, operne arije, klasične skladbe, in iz vseh je kipelo življenje, ki sta ga jim udahnila umetnika v vsemi svojimi silami. V prvem delu sta zapeča razen prej omenjene še arione iz "Hoffmanovih pripovedek" (Offenbach), "Lovilec biserov" (Bitez) in "Indian Love Call" (Frimal). Slednjo sta pela v angleškem jeziku. Pesem je znana vsled svoje melodičnosti in se jo veliko poje. Naravno, da sta jo zapeča lepo. Opazili si, da se je številna avdijenca zplačala na oder. Na obrazih si brali razigranost, vesel smehljaj. Kriza in druge žave so bile pozabljene. Ta ka je moč lepo predvajane pesmi.

V drugem delu sta pela arione iz oper. Bila sta v kostnih in maskirana za svoje vloge. Tudi scenerija je harmonizirala. V prvi točki drugega dela sta pela vlogi iz "Prodane neveste" (Smetana); meščar Kecal je bil Šubelj in Jančota je pel Banovec. Na splošno zahtevalo sta to točko ponovila. Bila sta skoz in skoz operna pevca, bodisi v petju kot mimiki.

Igra je prepletena vseskozi s humorjem. Nikomur ne bo žal, ako pride na predstavo, ki se bo izvajala na održi S. N. Domu. Prične se točno ob 7. zvezd.

Predstava sledi prostota zabava in ples. Igrala bo slovenska godba. Vstopina za moške je 50c in za ženske 25c. Občinstvo je vladljivo, tukajšnje in v okoliških naselbinah, da pride pogledat "Star grehe". — Pub. odsek.

V tretjem delu sta zapeča v dvospetju slednje narodne: Oj, Doberdob; Ančiča, srček moj; Kaj bi jaz tebi dal; Moj očka o mi rekli. V hrvatskem jeziku sta zapeča "Dalmatinski šajkaš" in "Kolo". Posebno je ugašal šajkaš. Par narodnih pesmi sta dodala, ali avdijenca je hotela še več. Ampak tudi umetniki rabijo počitek. Dala sta obsežen program, predvajala sta ga kot ga morejo le dovršeni umetniki, in imeli smo užitek za malo vstopnino 75c. Če hoče človek na koncert v glavnem delu mesta, plača toliko za najslabši sedež kje na vrhni galeriji.

Na klarivju ju je spremjalaga. Jasna Blafka Bjankini, ki ima svoj del zasluge za dobro uspeli koncert. Čuli smo jo tudi, ko je spremjalaga Banovca na njegovem koncertu Orchestra Hall. Je zelo dobra pianistka.

Dala sta obsežen program, predvajala sta ga kot ga morejo le dovršeni umetniki, in imeli smo užitek za malo vstopnino 75c. Če hoče človek na koncert v glavnem delu mesta, plača toliko za najslabši sedež kje na vrhni galeriji.

Na klarivju ju je spremjalaga. Jasna Blafka Bjankini, ki ima svoj del zasluge za dobro uspeli koncert. Čuli smo jo tudi, ko je spremjalaga Banovca na njegovem koncertu Orchestra Hall. Je zelo dobra pianistka.

Ustanavljam nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. LAWNDALE AVE.

CHICAGO, ILL.

DELAVCI "VISOKEGA STANU"

Cistilci oken v ameriških mestih so navadno mnogo bolj

Adam Milkovič:

SUŽNJI KRVI

ROMAN ČUVSTEV IN NAGONOV ČLOVEKA

Vse pravice do ponatisa

iz Proletarca pridržuje avtor.

(Nadaljevanje.)

"Vraga," je zamrmljal Mover. "In zakaj ni vzel mene s seboj! E, jaz bi ji posvetil! Him, na samoti bi jo objel, poljubil in na lep način spravil v past. Nu, sicer pa," je vrgel pismo po mizi, "za par dni preje, ali kasneje. Rad mu dan štiristo frankov, petsto ne morem več, ker ga moram dolgo čakati. Čas je zlatot! Tudi je pogodba z njegove strani prelomljena, pa naj bo še z moje! Da, da, štiristo frankov bo imel dovolj. Obrabil mi bo sedlo, opremo in še konja. Ostalo mi bo še devetino sočestvo frankov... dosti jih bo!"

Tisto noč sta Ramon in Madalena jezdila mimo vasi, da ju ne bi nihče izprševal. Vranc je pod težkim bremenom hropel in se ustavljal vedno in vedno. Kakor bi slutil, da ni prava njegova pot. Časih je obstal sredi temnih, slokih silhuet drevja, ki ga je luna rahlo otipavala skozi potrgane megle, ki so gname od viharja pošastno drvece preko črnega nebena. Madalena se je tesneje in tesneje oklepala sedla, časih povesila glavo in se zamislila. On jo išče! Mover! Pisala mu je in siromak je prišel za njo! Ko bi bila vedela, da je njegova ljubezen do nje tako velika! Seveda, proti drugim se izgovarja, da jo išče iz sovraštva, ponuja jim nagrade, vse pa je laž, zakaj išče jo njegova kri, ki takrat ni dobila utehe. Kako rada bi ji ustregla nocoj, kar takrat ni hotela. Zlato je držal pred njo in klečal je, — a ona, neumnica je zbežala proč in sedaj tava tu po gozdovih kakor roparska zver, ko bi lahko uživala vse, kar bi si poželelo srce!

"Nazaj," je rekla glasno, "strah me je."

"Madalena," se je oklenil Ramon, "če te peljem nazaj, si zame izgubljena!" Nategnil je vajeti, udaril vranca po vratu, da se je povzpel na zadnji nogi, potem pa zdirjal kakor besen v noč. Pod njegovimi kopiti je pokalo suho vejevje in pelo kamenje. Časih ju je oplazila veja, časih je brizgnila iz tal voda, vendar Ramon ni popustil vajeti.

"Glej," se je stresla Madalena in zgrabila vajeti, "tam stoji človek."

Konj je zahopel in obstal. Tudi koraka ni hotel več stopiti; z gobca se mu je penilo. V vrhovih mogočnih hrastov je zaječalo, skozi njene je zatulili vihar. Ramon je skočil s konja, segel v žep in naperil v temno postavo samokres.

"Kdo si?" je z ostrom glasom pozval prikazan. Vse tiho, le odmev njegovega glasu se je preril od mogočnih vej skozi noč nazaj. Tedaj skočil Ramon še korak naprej: ogenj, dim, senca se ne gane. Po gozdu je zajedalo, pok je odmeval od gore, do gore in se strahotno vračal. Zopet ogenj, pok in dim, prikazan stoji mrtvo. Zdajci je prisijala iz zaoblaka mesečina.

"Nu, tudi prav," je upadla Ramonu desnica, "kolikokrat sem te pa zadel?" Pristopil je k štoru, ga zamajal in prevrnil. Kratka, zlomljena veja je štrlela v višini človeške ramenje kvišku, kakor, da bi držal nekdo levico, hoteč zaklaci — stoj!

"Trdo življenje je imel!" je skočil Ramon na konja, "dvakrat sem ga osmodil, pa ti je stal, kakor bi pljuval vanj."

"Vrniva se," je hotela obrniti konja Madalena, "strah me je — ne grem več naprej."

"Naprej!" je dejal Ramon, jo zgrabil krog pasu in pognal prestopajočega vranca.

Ko sta zapustila temni gozd, se je razigrnila pred njima v polmraku prostrana ravan. Nočne ptice so plaho prhutale nad njo, potem pa se izgubile v malih grmičih, ki so kakor ožarjene kupole gledali iz zemelje. Konj je v divjem diru bežal mimo njih, kresal iskre ob kamenu in dvigal rjav prah, da je često zagrnil medel soj mesečine, ki je prodiral skozi megllice.

V daljnem zvoniku je tolklo z železno roko polnoč... Ura strahov! Konj je upehan obstal, potem pa se mukoma prestopal s posevno glavo.

"Veruješ v strahove?"

"Kaj bi verovala," je potegnila Madalena vajeti, da bi pognala vranca hitreje skozi to pusto ravan.

"Glej, tam leži pokopališče," je stegnil Ramon roko proti belim kamenom, ki so medlo osevani štrleli iznad grobov.

"Ne bojim se," je odvrlila Madalena, "oni, ki leže tam, so mrtvi, srečni so, da so mrtvi..."

Večji in jasnejši so postajali beli kameni. Visoke ciprese so nerazumljivo šepetale med seboj, o solzah in vzdihih, ki so jih bile prečule od ljudi. Konj je pešal bolj in bolj. Tam, kjer zavije cesta prav ob pokopališču, tam je obstal in se ni več ganil. Povesil je glavo in je hropel. Zaman so padali po njem udarci, zaman so pretresale kletev iz Madaleninih ust mirno noč, vranec se je upril z nogami naprej in se ni premaknil. Madalena se je tedaj oklenila njegovega vrata, legla preko sedla in izmučena zatisnila oči. Za njo je Ramon sedel vzavnan in tako pazil v noč. Pa je tudi njega premagala utrujenost, sklonil je glavo k Madaleni in se obrnjen z očmi v tih

grobove skušal odpočiti. Tišina...

Zdajci pa je tam za največjim kupom zemlje, kjer še ni bilo ne kriza, ne kamena — tam je vstajala iz zasute jame temna postava človeka. Večja in večja je postajala in se bližala k obzidu. Dvoje osteklenih oči se je zarilo preko opeke in strmelo strašno in grozče. Ramon je vztrepetal. Poznal je tega človeka — kaj ni to njegov oče? Mrtvec se je oprijel opeke in stegnil vrat.

"Ti si?" je rekel z boječim glasom. "Ti? O sin, zakaj si me pahnih v zemljo? Tako težka je, tako težka... In brez križa je, brez kamena je moj grob..."

"Oče!" je zaječal Ramon.

Starec je pričel razdirati opeko, trgal je raz obzidja kamen za kamenom in s koščenimi rokami praskal po ometu. "Sin! Kdo je oni kraj tebe?"

"Oče, moja žena," se je zdrznil Ramon. Tedaj je razpel roke in dvignil osteklenele oči: "Bog!"

"Oče!"

"Vlačuga sloni na mojem sinu in jaz sem moral umreti..." Sklenil je koščene roke in šel v grobu. "Težka si zemlja, o težka..."

Potem se je razjokal in izginil...

"Madalena!" je tisti hip spreteleto Ramona, da se je vzrvanal na vrancu. "Predrami se! Mesec tone, zgrešili bomo pot, temna bo noč..."

Brezkraina ravan — konj hrčje, užiga iskre, da odmeva topot daleč skozi noč...

15.

Na večer iste noči je slonečna gospa Hedy na otomani in se dolgočasila.

Nekaj minut pred devetom je stopil v sobo gospod Leander Duray. Gospa Hedy je razkrilila roke in mu stekla naproti. V mračnem svitu žarnice, ki je bila ovita v rdeč svilen lestenec, je bilo videti, kako sta se združila in se poljubila... Potem sta dolgo časa sedeila tesno drug ob drugem na otomani, polglasno šepetalna in se hihitala.

"Morda," je dahnila gospa Hedy, "je nočoj zadnji večer, ki ga moreva užiti neskalnjega."

"Hedy!"

"Zdi se mi, da se vrne," je pokazala Moverjevo pismo ona. Leander Duray je dvignil njene bele roke in jih poljubljal.

"Zadnji večer," je ponavljala gospa Hedy.

"Mar naj zato zamre plamen najnih src?"

Hedy ni odgovorila. Nagnila se je k njemu in je bolestno vzdihnila. Njeni prsi so se dvigale in padale, njeno lice je žarelalo, a oči so zaprite ležale v njegovem naročaju.

"Hedy, koliko noči sem prebedel, odkar sem vas spoznal!"

"Nekdo?" Gospa Hedy je planila kvišku. V predsdobi so se začuli koraki. Z bliskovito nglelico je odprla omaro, gospod Leander je skočil vanjo in se potuhnil. Ko je Hedy zaprla vrata, je urno prisledila klavirju, zagnala in zapela.

V tem so se odprla sobna vrata. Na pragu se je pokazala rdečelična Doroteja.

"Milostljiva," je v zadregi povesila oči, "gospa Charlotte Duray želi vstopiti."

"Charlotte?" je z veseljem ponovila gospa Hedy; ošnila potem omaro in prisločila prijateljici naproti.

"Sijajno!" se je zasmajala Charlotte Duray, visokorastla dama, vitkega stasa in živih kretanj. "Vedno naštudiraš kaj novega. Dolgočasna menda sploh ne poznaš," je hitele, ne da bi pustila spregovoriti gospo Hedy, s katero sta se bili šele pred nedavnim spoznali.

"Izvoli," je ponudila stol gospa Hedy.

"Kaj si sama?"

"Kakor ponavadi," je menila gospa Hedy.

"In ti? Odpotoval?"

"Kakor po navadi," je ponovila Charlotte Duray, "vsaki bi odsvetovala trgovca. Moj Leander vedno kolovrati po opravkih."

"Kakor moj," je pritrjevala Hedy. Ni še dolgo, kar sem prejela tole pismo. Kupil si je konja...

"Konja?"

"Hi-hi-hi," se je srčno nasmejala Hedy k prijateljici, "konja, a jezditi ne zna."

V tem času je stal Leander Duray sključen med obliko v omari. Komaj je še mogel dihati. Spomnil se je na grobico, fakirje in slične goljufe, ki se dade zapreti v rakev, pa imajo skrite luknjike, skozi katere molijo nos in srkajo zrak — on pa ga nima nikamor vtakniti, kaj, ko bi se zadušil? Ali naj siloma odpre? Kaj bi rekla njegova soproga Charlotte?

"Krasno si preuredila stanovanje," je medtem hvalila Charlotte. "Hrastova oprava, kaj?"

"Da, da, samo hrast," je pritrjevala Hedy, njena prijateljica pa ni hotela ostati samo pri besedah, ampak je pričela radovedno otipati v ogledovati.

"Naravnost umetniška izdelava," je poučevala in pogladila vsak predmet posebej. Od postelj je vstopila v sosednjo sobo, prišla zopet nazaj in se zagledala v krasne omače. "Divno!" je rekla in hotela odpreti.

(Dalje prihodnjic.)

RESNIM IN PAMETNIM
V PRESOJO IN ZABAVO

Čudovita svoboda zmešnjav

Lepo in prijetno se zdi človeku s pokvarjenim kolesjem v glavi, ko spleza vrh strehe in razpne dežnik nad sabo. Mimoidočim kaže jezik, vpije nanje in je vesel samega sebe. Toda ljudje, ki hite po svojih poslih, si misijo: "Revež! Pod kupo se mu je zmešalo."

Domišljija je lahko prijetna, pa tudi neprjetna bolezna. Janez Motovil si je venomer dovedoval, da je Napoleon, general Lavdon, general Radecki itd., ter na vso moč strogo zapovedoval skladnici drži za hoso. Manj srečen je bil Erazem Klepetec, ki je zatrjeval, da on vse ve, najboljše ve, pametno ve, in da ga je božja volja določila za voditelja ljubemuča. Manj srečen je bil Erazem Klepetec, ki je zatrjeval, da on vse ve, najboljše ve, pametno ve, in da ga je božja volja določila za voditelja ljubemuča. Manj srečen je bil Erazem Klepetec, ki je zatrjeval, da on vse ve, najboljše ve, pametno ve, in da ga je božja volja določila za voditelja ljubemuča.

Začeli so od kraja počakati, s stiskanjem rok, z lepimi govorji o domoljubju, o naših krasnih gorah itd. Nato so predlanski praznovali svoj prvi jugoslovanski "četrti žulaj". Letos pa so šli z njim v Ashland Auditorium. Konzuli so se s svojimi oprodrami zelo navdušili. Fante pozivajo na nabor, kandidatom za ameriško državljanstvo pa svarče naznajo, naj preje vprašajo vlagajoča v Beogradu za odpust iz jugoslovanskega podanštva. V vsakem proglašu dolčeno posredo, da tistim, ki se vrnejo, ameriško državljanstvo ne bo nič pomagalo, ako se prej ne pobotajo s konzuli. Ako bodo starokradske oblasti hotele, bo rojaka zatapljeni v vojaško sukno, pa čeprav bi imel pri sebi ameriški državljanški pačir. Taki slučaji se že dogajajo.

Andrej ves razkačen piše: "Zdaj rdeča reakcija v Chicago organizira nekako kamoflažno delavsko jugoslovansko zvezo, katera ima služiti kot odpor proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale gospod konzul, za katerega lomi Andrej kopja, ima tisoč dolarjev na mesec redne plače. Mož lahko tretja, saj bo tisti, ki je konzul s proti skupnemu nastopanju Jugoslovanov..."

Tale

O konferenci, shodu in drugem

"Naša Sloga" št. 600 SNPJ. v priborji v soboto 16. maja v Slov. del. domu na Moxhamu komedijo. "Vdova Rošinka". Po predstavi plesna in prosta zabava.

Druš. "Sinovi slave" št. 168 SNPJ. bo imelo piknik v Woodville Hights v nedeljo 23. junija.

Društ. Naša Sloga št. 600 S. N. P. J. bo imelo piknik v Grijarjevi farmi v Moxhamu v nedeljo 19. julija.

Naša Sloga št. 600 SNPJ. ima slavnost petletnice društva v soboto 14. nov. v Slov. del. domu na Moxhamu.

Andrew Vidrich, tajnik.

Kdor hoče iti na Dunaj...

Pittsburgh, Pa. — Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trebuš zunaj, so rekli stari ljudje pred svetovno vojno. Dunaj je bil tedaj glavno место dualne monarhije. Aristokracija in bogata buržauzija je živila v izobilju ter prijevali orgije, v nižinah pa je kraljevala beda. Živeli so v nezdravih stanovanjih. Slovenski Studentje na Dunaju so večkrat opisovali mizerne razmere, najlepše pa jih je predložil pisatelj Ivan Cankar.

Klub v naši naselbini je postal pasiven že prilično nazaj. Ni pa se nihče resno zavzel, da bi ga spet obudili k življenu. Priporočam sodrugom in somšljenikom, da klub obnovimo. Naj se že sklice shod ali kar-koli, potrebno, je da prenehata stati v neaktivnih rezervah.

Druš. št. 254 SNPJ. priredi dne 16. maja veselico, na katero se dobrodošli vsi, ki so dobre volje. Vstopnina je 25c za odraslene osebe. Pričakujemo veliko udeležbo. — P. B.

Priredbe v Johnstownu in okolici

Johnstown, Pa. — Seznam priredb zvez slovenskih podpornih in kulturnih društev za Johnstown in okolico, prijavljene do 20. marca:

"Friendly City" št. 684 S. N. P. J. bo imelo plesno zabavo v Slov. izob. domu na Franklinu v soboto 11. aprila.

Flood City št. 712 SNPJ. bo imelo proslavo obletnice društva 18.—19. aprila v Slov. del. domu na Moxhamu. V soboto 18. aprila bo veselica in deloma spored, naslednji dan pa bo slavnost, na kateri nastopajo slovenski in angleški govoriki. V angleškem jeziku bo vprizorjena igra "The Telephone".

Klub št. 5 JSZ. bo imel majsko slavnost v soboto 2. maja v Slov. izob. domu na Franklinu. Vprizorjena bo igra "Njegov jubilej". Na sporednu bodo razen predstave govori, deklamacije, petje in potem plesna zabava.

John Ban.

Kitajci pokadili 60 milijard cigaret

Kitajci ne kade samo opij. Iz kitajskih davčne statistike je razvidno, da je bilo lani na Kitajskem porabljenih 60,000,000,000 cigaret. Večina tobaka ter tobacnih izdelkov je bilo importiranih iz Zed. držav.

A Successful Performance

Johnstown, Pa. — Our variety program held Saturday March 14, was very successful. A large crowd attended and enjoyed themselves listening to a number of selections in English and Slovene. Our out-of-guests came from Krayn, West Newton and from Latrobe, Pa. Comrade Jane Fradel, one of the speakers on the program certainly showed her ability in making an address. Her talk received much applause. Jane will some day be a great leader of the working class. Her pleasing personality and presence of mind will carry her thru.

Our branches wish to thank Miss Olga Urbas and Anthony Bombach for their musical talent which the audience enjoyed very much.

The proceeds of this affair will be used for the purchase of a bookcase and literature. Books will be loaned to any member desiring them. This plan I believe is a good one, as it will enable our members to acquaint themselves with the work of our authors, such as Sinclair, Thomas and others.

The May day celebration of branch No. 5 JSF will be held Saturday May 2nd at the Franklin Boro Hall. Everyone is invited. For further particulars, watch Proletarec and Prosvesha.

Pub. Com.

Socialist Sidelights

Industrial leaders of Wisconsin are to meet at Madison with the Assembly Judiciary Committee to discuss methods of meeting the unemployment situation. The aim of this committee is to work out an unemployment insurance proposal, which will be agreeable both to the employer and the worker. At present there are two bills before the house of legislature of Wisconsin. One of them was introduced by assemblyman Groves, providing that the employers administer the funds, and the other measure was introduced by Nixon, proposing that the state handle the money.

It has many opponents. One manufacturer offered a substitute whereby the employer and the employee would contribute 2% of the weeks wages into a fund until it was large enough to carry the workers through 18 weeks of unemployment in one year. The secretary of the Wisconsin Manufacturers Assn. said, "Unemployment insurance would deprive the part time worker of employment and drive him out of the State." Another manufacturer called the bills just another tax. A man expressing the farmer's views said: "The cost of maintaining unemployment insurance would be considered by our manufacturing bosses as overhead expense and thus increase the price of their products". If unemployment insurance would be maintained just by the workers, we wouldn't hear one objection from the big boys. They would tell us what a wonderful and humane plan it would be to relieve unemployment. But when it comes for them to partially finance a plan, then it is outrageous, unfair and un-American.

Hurrah for our industrial capitans! They are helping the unemployed with all possible means. Yes, helping to drag them lower and lower toward the gutter. They have been success-

ful and will keep on doing in until the workers raise their bodies with defiance in their eyes and let the capitalists know that the exploited have just as much right to a decent, human and comfortable life. Then and only then will the evils of unemployment disappear.

Al Benson, our socialist sheriff received a letter of thanks from the veterans of the National Soldiers Home for his effort in cleaning up gambling and vice in the vicinity of the Home. These resorts were allowed to operate undisturbed year after year. The sheriff's determination to clean up vice and gambling dens has been commented upon by various clubs. I would like to see all of our government offices filled with capable men, who won't let money duty is justice and equality to all. Whether one has a patch on his trousers or a tuxedo suit, he receives the same treatment at the hands of Socialists. Equality and justice; these are the rules which our sheriff follows.

A special meeting will be held by branch No. 37 JSF Monday evening March 30, at the S. S. Turner Hall. Our assemblyman John Ermenc will be present and will explain the various procedures on different bills before the house. Let's have a large attendance and show him that we are all behind him.

A. J. Kamniker Jr.

Milwaukee, Wis.

CONCERT BANOVEC-SUBELJ

Sunday afternoon, March 22nd, 1931 we had the rare and unique enjoyment to hear our popular opera singers, Rudolf Banovec and Anton Subelj in a joint concert at the C. S. P. S. Hall, 1126 West 18th St., Chicago, Ill.

I am sure that each and every one of the 700 or more listeners who filled the hall will never forget this beauty, which, by its perfect beauty and artistry, stands out like a brilliant jewel among the many artistic events offered us in the present and past seasons.

Here we had two singers who, entirely different in physical appearance and temperament, lifted their beautiful voices and blended them into entrancing harmony so thrilling and enchanting that it sent delicious shivers down our spine and lifted us to a plane of ethereal charm far above the sordidness of everyday life. Listening to their singing we felt to be freed from our wordy fetters and to soar to a height where beauty and harmony reign supreme—and after each finished song we had to jerk ourselves back into our material world.

The first part of the program consisted of duets by Prelovec and Friml and arias from "The Tales of Hoffman" by Offenbach and the "Pearl Fishers" by Bizet. It would hardly be possible to say which one of these numbers was sung the loveliest. Tastes are different and while many might have preferred one or the other of the duets, I think that all felt unanimously the peculiarly sweet charm of the "Indian Love Call" with its beautifully dying away notes that put us into a trance followed by tremendous applause.

The second part offered us duets from the operas "The Barber of Seville" by Rossini with Banovec as the staid and refined count Almaviva and Subelj as the roguish Figaro; "La Boheme" by Puccini with Banovec as the poet, singing with his dreamy, mellow tenor of his love for Mimì and Subelj with his virile and forceful baritone giving comfort to his lovelorn friend. "The Bartered Bride" with Subelj as Kecal and Banovec as Janko, was especially well received by the audience and, upon insistent applause, had to be repeated. These opera duets were sung with respective masks and costumes thus adding effect to their masterful singing.

The third and most intimate part of the program was a rendition of popular Slovene folk songs in which both singers excel. The natural charm of these songs was enhanced by the artistry of the singers who put all their soul and heart into them. Let me especially mention the "Dalmatinski Šajka", sung in Croatian, with its glorious last words: "Dal-

Slovene play will be given. Speakers are also listed for the afternoon entertainment. Music for dancing will be furnished by a red hot orchestra, so don't forget to reserve your date for April 26. Come and enjoy yourself with your friends and comrades. A more detailed announcement will follow.

Violence in the Class War

Dynamite, the Story of Class Violence in America. By Louis Adamic. The Viking Press, New York, 1931, \$3.50.

It is ironic that in that country which outstandingly denies the existence of the class struggle, more widespread violence has featured the Capital-Labor conflict than in any other. The evolution of this class violence in the United States is traced in Adamic's book.

From the mild calling of "bad names" in the first quarter of the 18th century, the workers used their fists, then sticks and stones, then guns and finally dynamite in the effort to redress their wrongs. Such was the logical answer to the brutal tactics of suppression used by the employing class.

"Dynamite . . . that's the stuff!" was Albert Parsons' cry in the anarchist "Alarm" in the 1885 campaign for the 8-hour day. Ten years before, in the upheavals of 1877, capitalistic guns had viciously put down the rioting workingmen. Bearing this in mind, the bomb was openly advocated by the 8-hour day anarchist leaders as the chief effective weapon of the underdog.

"Stuff several pounds of this sublime stuff," writes Parsons, "into an inch pipe (gas or water pipe), plug up both ends, insert a cap with a fuse attached, place this in the immediate vicinity of a lot of rich loafers who live by the sweat of other people's brows, and light the fuse. A most cheerful and gratifying result will follow. A pound of this good stuff beats a bushel of ballot boxes all hollow—and don't forget it!"

Haymarket, with its martyrs, brought such teachings abruptly to a close. The capitalist class continued to build more arsenals and armories, with more complicated death-dealing machinery for ready use to suppress the hungry. "Respectable" labor leaders in the Knights of Labor hastened to disassociate themselves from the disciplines of dynamite. The A. F. of L. arose, with the memories of Haymarket before it, and carried out its 1890 fight for the 8-hour day without spectacular force. With the rise of the A. F. of L., notes the author, the Labor Movement became "a racket", adopting the capitalistic philosophy of getting results for its strike members at the expense of other workers. The typical leader of the Gompers' school he avers, "was the man of small abilities, narrow-minded, without social vision . . . He devoted himself diligently to the study of such individuals as might threaten his own job."

Despite such leadership, with its mouth-service to non-violence, the rapacity of the employers' associations brought to the surface men of dangerous courage, who were known as such. The spirit of Parsons, allied to the more subtle tactics of the Mollie Maguires, blew up the Los Angeles Times building. The MacNamara, who with others of their type had built the movement for Gompers, were weeping repudiated by him.

In contrast to the weeping Gompers, the author places Bill Haywood, open champion of violence and sabotage. The forthrightness of Haywood and Debs and the Chicago anarchists, all of whom were motivated by a social philosophy, is set off in brilliant opposition to the "hour and wage" viewpoint of the A. F. of L. It is out of this narrow op-

portunism that "racketeering" inevitably sprang up in the Labor Movement. The McNamara episode showed the danger of direct "jobs", done by those close to the Movement. The employment of expert gunmen, to answer the repression and gunmen of the employers, seemed a logical conclusion. At the same time, the author expresses his belief that the A. F. of L. was the only workers' organization that could have functioned successfully in the last 40 years. And he predicts that the Communists will use "racketeers" extensively in future battles, as they did in the needle trades.

It is evident that the age-old axiom holds good, and that the attitude and actions of the dominant class determine the character of the underdog's answer in America. Frame-ups, massacres and ruthless use of the military have marked the capitalist's methods, as the book sets forth. Ludlow, Paint Creek, Centerville, the murder of Fannie Snellings, Joe Hill and Sacco-Vanzetti frame-ups are put into the record. While the agent provocateur is mentioned, more attention might have been devoted to this role. It would also have been helpful to the reader to have had the details of the Etter-Giovannitti frame-up, as Lawrence set forth in more detail.

The A. F. of L. has little future, according to the author. It is gradually fading from the industrial scene. More left-wing elements, with the Communists setting the pace, will challenge Capitalism in the next ten years. Violence will be their weapon. "Fight or Starve", he notes, is rallying many to the red banner. The I. W. W., he thinks, will be revived.

The book is vividly written. One who picks it up puts it down only after having read it through. It even invites a second and third reading. Of course, there are some obvious deficiencies. The injunction as a source of violence deserves more consideration than is given it. The difference between the violence pursued for a social ideal and the use of "criminal racketeering" might have been discussed more thoroughly. Reference to the Amalgamated Clothing Workers and to several significant recent strikes is omitted. But the work fills a long-felt need, that violence as a weapon in struggle of the haves and have-nots should be frankly discussed. It is an outstanding contribution to the study of the class struggle in America.

Louis Francis Budenz in the Labor Age.

Priredbe klubov J. S. Z. in drugih soc. organizacij

MAREC.

SPRINGFIELD, ILL. — V nedeljo 29. marca vprizorja klub št. 47 v Slov. nar. domu komedijo "Stari gredi".

CLEVELAND, O. — Veselica s petjem pevskega zobra "Zarja", odsek klub št. 27, v soboto 28. marca v Slov. nar. domu.

CHICAGO, ILL. — Veselica s sporedom, ki jo prirede udružnje br. 20 JSZ. v nedeljo 29. marca na 2250 Clybourn Ave.

APRIL.

PITTSBURGH, PA. — Predavanje v Slov. domu 2. aprila zvreč o socialističnem Dunaju. Vrij se pod vprizorijo Konference JSZ. Predavalatelj dr. Van Essen.

MILWAUKEE, WIS. — Slovenski in angleški spored ter veselica klub št. 37 JSZ. v nedeljo 26. aprila, S. S. Turn Hall. Sodeluje angleški (mladiški) odsek.

CHICAGO, ILL. — Veselica s sporedom, ki jo prirede udružnje br. 20 JSZ. v nedeljo 26. marca na 2250 Clybourn Ave.

DETROIT, MICH. — Opera predstava pev. zobra "Svoboda" odsek klub št. 114 JSZ. v nedeljo 26. aprila v Slov. del. domu.

POWER POINT, O. — Klub št. 9 JSZ bo imel dramski priredbo in sporedico 25. aprila.

MILWAUKEE, WIS. — Prvomajska slavnost klubu št. 37 JSZ. v nedeljo 26. aprila v So. Side Turn dvorani SNPJ.

MAJ.

CHICAGO, ILL. — Prvomajska slavnost klubu št. 1 v petek 1. maja v dvorani SNPJ.

CLEVELAND, O. — Prvomajska slavnost clevelandskih socialistov 1. maja v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

JOHNSTOWN, PA. — V petek 1. maja vprizorja na prvomajski slavnosti klub št. 5 drama "Njegov jubilej" v Slov. izob. domu.

COLLINWOOD, O. — Priredba klubu št. 49 z vaudevikske sporedom v nedeljo 3. maja v Slov. del. domu.

STRABANE, PA. — Prvomajska pravljaca klubu št. 118 JSZ. v soboto 2. maja v dvorani dr. št. 138 SNPJ.

Tajničke klubove prosimo, da nam sporočate datume svojih priredb, da jih uvrstimo v ta seznam.

ALI KLUB JSZ. v vaši naselbini živi ali životari?

ODGOVOR dobri lahko vsakdo v seznamu priredb klubov JSZ ter drugih socialističnih organizacij, s katerimi naši klubi direktno sodelujejo. Priobčen je na tej strani.
AKO priredba vašega kluba ni vključena, nam to sporočite.

Nedavno smo prejeli
večje število
izvodov knjige

"DOLENJSKA"

—

Izredno dober opis Dolenske, njenih mest, trgov, vasi in gradov. Bogato ilustrirana.

Celo višnjegorski polž in "Sentjarnejski najlepši ptič petaln" imata odlično mesto v knjigi.

Cena \$1.50

—

Naroča se v knjigarni

PROLETARCA

3639 West 26th St.

Chicago, Ill.

—

A Jugoslav Weekly
Devoted to the Interest
of the Workers.

Official Organ of
Jugoslav Federation, S. P.

Proletaric

NO. 1228.

Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., MARCH 26, 1931.

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXVI.

State-Protected Parties

In the past ten years there has been a tendency in many states to amend the election laws so that minor parties are either excluded from the ballot or they are subjected to heavy financial penalties when they nominate candidates. In Ohio the difficulties are almost impossible to overcome and a high state official openly states that voters should be restricted to a choice between the Republican and Democratic parties. In Maryland there is a measure before the legislature that would require certain candidates to post from \$100 to \$275. In Pennsylvania a bill proposes that 15 per cent of the total vote cast shall be the requirement for an official party. This would practically eliminate the Socialist Party which is in power in Reading and which also has two members of the legislature.

It is obvious that all such legislation wedges the two capitalist parties into exclusive and privileged positions in state law. In other words, it is a drift back to the policy of New England and several Southern States in the matter of established churches. The Congregational Church was state-established and state-protected in New England while the Anglican Church had the same privileged position in the laws of Virginia and Maryland. Other sects were for a long time not only outside the law but were even taxed to support the established churches.

Today the trend of state legislation is to establish the two capitalist parties as holy organizations whose programs and policies are protected by law. Minor parties are illegal. Established capitalist parties succeed established churches. Even under the old system of the State Church the principle of toleration was granted but the state party church does not recognize toleration at all. It destroys all minor parties!

Socialists should watch this legislation. It is a grave menace to all independent political movements.

A PEACE OF DEATH

Peace in the labor movement is a good thing but there are some prices too big to pay for peace. When you have charged the president of an international union openly and repeatedly with about every conceivable crime against labor, when you have announced that you were leading a crusade to reorganize the miners of America and then make peace with that same president on the basis of a division of jobs, you lose all claim to your own self respect or the respect of others. This is precisely what seems to have been done by Walker and others of the Illinois miners crowd in the terms they have made with John L. Lewis. It's no good saying that they had to be "practical" and consider the effect of various court injunctions, etc. A union ceases to be a union and becomes a racket when it is as practical as all that. The time to think about the price of a fight is before you start. I think some of the Illinois leaders may have saved their jobs and salaries but I doubt if they will have peace even in their own organization. I doubt if they can deliver the West Virginia miners, whom they had begun to organize, even to the tender mercies of Lewis like so many cattle or slaves sold down the river. The Walker who made this kind of agreement is not the Walker who once was an energetic outstanding Socialist. It was the older, tamer, very "practical" Walker, member of the Small Republican machine, who supported that Frank Smith whose Senatorial election in Illinois Insull bought. At least I hope that the heroic struggle in West Virginia for a real union will yet go on. The Illinois peace—if it is a peace—is likely to be the peace of death.—Norman Thomas.

WHAT IS A BANDIT?

Have you ever heard of the fact that Washington and his men at Valley Forge were called bandits by some patriotic writer of that day? Sure, Mike! When I was a boy in Germany about 65 years ago an old lady, a neighbor of ours, got some books from the library and let me read them, and one of them, a translation from British author, referred to American revolutionary soldiers as bandits, just as Sandino and his patriotic Nicaraguans are called bandits at the present time.

I remember, too, that when Napoleon I overran Germany 125 years ago, some German peasants in defense of their homes attacked scouting parties of French soldiers with pitchforks and flails, wounding some severely and forcing them to retreat, and were referred to as "bandits" by these same soldiers when they arrived at their garrison.

It seems to me that the army of another land in a foreign country deserves the name of bandits more properly than the residents of their native land who are defending themselves against foreign aggression. All militarism is wrong, as I view it; it is a remnant of savagery and should be eliminated. Violence and exploitation are unworthy and dishonorable to our manhood.—Carl Henry Gleeson, in *The Liano Colonist*.

Our Doings Here and There

By John Rak.

The regular meeting of branch No. 1 JSF will be this Friday night. A subject which has been discussed at our previous meetings namely "Labor Policies in England" will be concluded by comrades Ivan Molek and Joseph Oven. Other important business is to be transacted. All members are asked to be present.

A nice selection of popular folk songs are being rehearsed by "Sava" for their Spring concert. The date is Sunday April 26, at the CSPS Hall. Watch for further announcements.

The comrades of branch No. 47 JSF, Springfield, Ill., will produce "Old Sins" a 3 act comedy Sunday March 29, at the Slovene National Home. For an enjoyable afternoon, see "Old Sins" in which three old life-long bachelors all claim to be the fathers of a maid that comes to work for the consul. It's a real treat.

Preparations are being made for the May Day celebration of branch No. 1 JSF. The program will consist of speakers, singing by chorus "Sava", recitations and a short one act drama. This affair will take place May 1, at the SNPJ Hall.

The last regular meeting of the English Division of branch No. 1 JSF was fairly well attended. Two new members were initiated. Following the regular order of business, comrade Beuk gave a short talk on Milwaukee and its city administration. She was followed by comrade Kopach and Rak who spoke on the political situation in Chicago. A general discussion followed.

Will the May Day issue of Proletaric be sufficiently distributed in your vicinity? If not, see to it that a bundle order is sent in immediately. You can help give this issue the circulation it really deserves by having your friends subscribe for it.

Singing chorus "Zarja" of branch No. 27 JSF Cleveland is giving a dance Saturday March 28, in the lower hall of the Slovene National Home on St. Clair Ave. The chorus will also a few selections of popular songs. "A good time is assured to all who come", the committee says.

Ameringer Launches New National Weekly

Oscar Ameringer, militant labor editor and Socialist writer, changed his Oklahoma Weekly Leader into a national weekly aiming at mass circulation such as the Old Appeal to Reason had.

In a full page announcement in the American Miner for March 14, Ameringer breaks with the Illinois leaders of the United Mine Workers of America unless they submit their decision to compromise with the Lewis faction to a called convention of the miners themselves. Since such action is not anticipated, Ameringer anticipates that the American Miner of which he has been editor will be discontinued.

The new paper will not be an official organ for any group or political party, according to his announcement.

Reason Enough

"I'm the happiest man alive. I've got the finest wife in the country." "That ought to make a man happy—having his wife in the country."

MORE ENGLISH
ARTICLES ON PAGE 7.

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

Of course we are forging to the front, that is, Socialism is forging to the front, and the battles of life in which we must partake are responsible for these gains. In Chicago the "plutocrats" have scratched our entries in the municipal elections. That means our men must battle. In the coal mining industry, Oscar Ameringer has had to sound the battle cry. In New York City Norman Thomas and radio station W. E. V. D. are waging a battle against graft and crime and again taking the broadcasting stations off the air. In Milwaukee they are waging a winning battle. Everywhere it is fight—fight. Now we want to muster our forces behind all these "scraps" and garner others to take sides with our cause. Then win we must.

We are to have a state membership meeting Sunday March 29 at the Labor Lyceum, Kedzie Ave. at Ogden. The meeting will begin at 2:00 P. M. Every member is urged to attend.

A splendid reception was given Subelj and Banovac last Sunday. CSPS Hall was taxed to capacity. It often seemed as if every pair of hands in the house suffered to let these notables know how much their ability was appreciated. Several came from Milwaukee and other out-of-town guests were numerous. Dancing followed. The well disposed listeners kept their mood until departing time came.

We have had riots in the State prisons about 35 miles out of Chicago. Now the State Legislators are investigating the causes. Several inmates had been killed and the damage by fire has been estimated at a half million dollars. With the system that has been in practice at the prisons one is bound to wonder how these prison inmates were able to organize to so completely demolish certain sections. You have the guards, and discipline, and strict observance of the rules. They must have all that. But that is all expected in a jail and the inmates undoubtedly conform themselves to all these. I wonder if the present political administration hasn't tried to be too greedy in trying to extoll excessive profits by forced labor? You know these men produce furniture and shoes and others commodities for which they get very little compensation. The products are made exclusively for the favored corporations who in turn throw them on the market to beat their rivals in price but always making a big profit. The Legislators would do well to look into how much graft is involved to secure the exclusive output and who gets all of it. Five thousand "jailbirds" can, and no doubt do, produce a vast amount of various valuable merchandise each year. This is one angle about which the public knows very little. The possibility of graft under the present political alliance therefore is unlimited.

The second issue of the Illinois Comrade has just been received telling us about the unemployment bill sanction, by the Chicago Federation of Labor, about the old age pension bill before the Illinois Legislature, the N. E. C. meeting, the Illinois "Jimmie Higgins" contest and various other interesting notes. A news sheet like the Illinois Comrade can do a lot of good for our cause and our comrades are urged to subscribe to it.

And then we come down to our paper. A wonderful showing was made by our sub-diggers in the last two weeks. With the force ever increasing Proletaric is prepared to fulfill its duty as it has always done. Such results instill confidence into everyone connected with our movement.

There is a fertile field for Proletaric in Cleveland. With our club active and strong as ever, and with the assistance of the young Comrades of the English Division coupled with the tactics of the supposed Slovene leaders to deliver our people to the

A big puzzle. Who answer it? Why is it that our jails are so crowded, yes overcrowded, while in England they are being closed down for lack of "jailbirds". Did you ever stop to think that England's un-

Canadian Workers For Radio Nationalization

Advertising stunts and propaganda conducted by private interests which now control radio broadcasting stations have resulted in the formation of the Canadian Radio League, with which are affiliated labor, farm, and civic organizations throughout the Dominion. The League will fight for nationalization of Canadian radio broadcasting.

This campaign follows an investigation by a government commission which investigated the ownership of radio stations, and found no plan feasible for control of broadcasting except for the government to take over ownership of the stations.

My Visit to Johnstown

"What Price Coal", a one act drama was presented by members of branch No. 5 JSF. The cast consisted of Frances and Julia Langerholz, Molly Lubelsk, John Gabrenia, Anton Turk and Joseph Culcar. They skillfully interpreted their respective parts. All are members of the English Division of branch No. 5 JSF.

"Vedes", a one act Slovene comedy was next on the program. Those in the cast were: the Misses Zabrić, Krasna and Mrak, and the Messers Jane and Krasna. Each characterized his or her role splendidly.

Comrade Anna P. Krasna—the principal speaker of the evening delivered an excellent address. She speaks equally as well in English as she does in Slovene.

During the intermission we were entertained by comrade Anthony Bombach. His clarinet solo's were well received by the entire audience. He is also a member of the English Division.

The affair was a huge success in every respect. The plays were well performed and the attendance was satisfactory. I hope that all the young comrades will maintain the socialist spirit they now possess. Onward for Socialism!

Jane Frader, Latrobe, Pa.

employment insurance, old age pensions, (the dole) which the Socialists have been trying to introduce in this country might be the answer. Well, it's logical enough. But, we are told that it's Un-American. It will break up this great country and its (amassed gold) individualism. Give every worker a decent job, or its equivalent in unemployment insurance and put the grafting politicians, who are responsible for all crimes, out of this country and the jails will be emptied soon enough. And there will be no further riots in the prisons.

CHOKING THE STREAM

OUR AIM:
EDUCATION,
ORGANIZATION,
CO-OPERATIVE,
COMMONWEALTH

HOOVER'S RELIEF

An Arkansas farmer writes the Milwaukee Leader of the results of Hoover's methods of relief through "voluntary agencies". The President does not want to undermine the "fiber" of the American people. Our "initiative" and "individualism" must not be tampered with. Here is how it works.

Influential planters, the larger merchants, the bankers and politicians organized. Those in need of help were ignored in the work of organization.

Having established this capitalist-political control, the hungry were invited to state their needs. They were assigned to such tasks as digging ditches, improving roads, and even clearing lands of the planters. Wages were depressed to a dollar a day for workers who were often "driven" by the men selected as overseers, some refused supplies after they had worked, some walking five miles and returning home. Two days work a week was the limit.

Moreover, the pressure upon wages in general by this method of "relief" is reducing wages in various occupations. The Red Cross cooperates and where wages were two and three dollars a day the schedule is now near one dollar. The "spirit and morale of the destitute tenant and share-working farmer" are crushed and many refuse Red Cross alms although in need.

In other words, Hoover's methods have brought a heavy reduction in wages, produced something like forced labor on plantations, crushed the "initiative" of the workers, and established something like feudalism in Arkansas. We refrain from comment. A Bowery outcast alone would do justice to this revolting situation over his bottle of gin.

AS OTHERS SEE US

The views of Professor Halvdan Kohl of Oslo University, who sailed for home last week, have provoked considerable comment. He had observed a marked change in the "mental attitude" of the American people since he visited the United States twenty years ago. Then there was optimism. Today the effect of the industrial depression "seems to go so much deeper into the souls of people" and there is the general impression that "unemployment has come to stay".

Added to this is the fact that many workingmen no longer think of opportunities to rise out of their class. He had observed a more strict caste system in this country than ever before. The net impression upon Professor Kohl was a sinking of the United States to a level of economic prostration with Europe and recognition by many Americans that class stratification is becoming definite in this country.

These observations correlate with the views of many students of American capitalism and they are reverse of the rosy interpretations made by politicians and editors a few years ago. Our capitalism floated on a sea of world misery for a decade after the end of the World War and now we are compelled to face the same problems that afflict sick capitalism everywhere.

There is little doubt that the opportunities to ascend from a lower class to an upper one are being closed. Even members of the middle class are being pushed from their position into the ranks below. This process must foster class consciousness on the part of the working masses and this mental attitude is required if they are to act intelligently in their own interest. In other words, current economic change cooperates with the development of a Socialist movement.

YOU TELL 'EM

Charles W. Nash, president of the Nash Motors Company, cannot be accused of being a radical, but he is quoted as saying in a speech before the Chicago Automobile Trade Association that the recently enacted tariff has worked badly for general business.

It's the same tariff that was to set business booming in 60 days, according to the Republican senatorial spokesman of the administration.

Unemployment Insurance Bill to Washington State Legislature

With the backing of over twenty labor unions, Representative Denman has introduced an unemployment insurance bill in the Washington legislature.

The Denman bill provides assessment of premiums on employers only, with administrative expenses paid by the state. The minimum benefit provided is \$10 per week, with additional indemnity for workers having dependents. The maximum period of benefit is 34 weeks.

The final proof of virtue is to live in a small town and never notice how narrow-minded the people are.

If there's no other way to decide whether a statesman is a good Republican, why not look up his income tax return?

—Opinionettes, M. L.